

RAPORT ANUAL DE PROGRES

**PRIVIND IMPLEMENTAREA PROIECTULUI „REDUCEREA
IMPACTULUI INFECȚIEI HIV ÎN REPUBLICA MOLDOVA”
ANUL 2012**

Raport alcătuit de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate

INFORMAȚII GENERALE DESPRE GRANT

Titlul Programului	Reducerea impactului infecției HIV în Republica Moldova, 2010-2014
Donator:	Fondul Global pentru Combatere SIDA, Tuberculozei și Malariei
Numărul grantului	MOL-809-G06-H
Recipientul Principal:	Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)
Data semnării acordului:	04 ianuarie 2010
Finanțarea aprobată:	Perioada 1: 8,430,291 Euro
Durata perioadei:	01 ianuarie 2010 – 31 decembrie 2012
Perioada cuprinsă de prezentul raport:	01 ianuarie 2012 - 31 decembrie 2012

ACRONIME ȘI ABREVIERI

APL	Autoritate Publică Locală
CNC	Consiliul național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și control al tuberculozei
CTV	Consiliere și testare voluntară
SDMC	Spitalul Dermatologie și Maladii Comunicabile
DNR	Dispensarul Narcologic Republican
Fondul Global	Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei
FSM	Fundația Soros-Moldova
GTL	Grup Tehnic de Lucru
IDOM	Asociația Obștească „Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova”
M&E	Monitorizare și Evaluare
MMPSF	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei
MS	Ministerul Sănătății
ONG	Organizație Neguvernamentală
PTH	Persoanele care trăiesc cu HIV
ȘMSP	Școala de Management în Sănătate Publică
TARV	Tratament antiretroviral
TS	Terapie de substituție
CDI	Consumatori de droguri injectabile
USM	Universitatea de Stat din Moldova
USMF	Universitatea de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
CSR	Centru Social Regional

CUPRINS

INTRODUCERE	4
DESCRIEREA GENERALĂ A PROIECTULUI	5
SUMARUL REALIZĂRILOR.....	7
ACTIVITĂȚILE IMPLEMENTATE ȘI REZULTATELE.....	12
OBIECTIVUL 1. ÎMBUNĂTĂȚIREA PERFORMANȚEI PROIECTULUI FONDULUI GLOBAL, RUNDA A VI-A	12
OBIECTIVUL 2. ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII VIETII PERSOANELOR CARE TRĂIESC CU HIV	19
OBIECTIVUL 3. FORTIFICAREA LIGII NAȚIONALE A PTH	31
INDICATORII DE PERFORMANȚĂ AI PROGRAMULUI.....	35
UTILIZAREA FONDURILOR.....	40

INTRODUCERE

Ca urmare a necesității diminuării impactului infecției HIV în Republica Moldova, precum și costului ridicat al intervențiilor complexe în domeniu, Consiliul național de coordonare a Programelor Naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și control al tuberculozei a solicitat ajutor financiar suplimentar de la Fondul Global de Combatere SIDA, Tuberculozei și Malariei în cadrul Rundei a 8-a.

În rezultat, Fondul Global a aprobat finanțarea Aplicației înaintate de CNC în scopul susținerii activităților stipulate în Programul Național de profilaxie și control al HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală.

Începând cu Runda a 8-a, în conformitate cu cerința donatorului, este implementat mecanismul dublu de urmărire a finanțării (Dual tracking finance), respectiv resursele financiare ale Fondului Global destinate țării sunt gestionate prin intermediul a doi Recipienți Principali - guvernamental și neguvernamental.

Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS), organizație independentă, neguvernamentală, necomercială și non-profit, a fost selectat în calitate de Recipient Principal neguvernamental de către CNC în baza unui concurs deschis și transparent.

Astfel conform acordului de grant nr. MOL-809-G06-H, Centrul PAS gestionează un grant în mărime de 8,430,291 Euro pentru prima Perioadă de implementare (01 ianuarie 2010– 31 ianuarie 2012).

Acordul inițial de grant a fost semnat pe data de 04 ianuarie 2010 de către Fondul Global și Centrul PAS, 01 ianuarie 2010 fiind data de lansare a implementării Grantului.

La 01 iulie 2011 grantul HIV R8 a fost consolidarea într-un singur flux de finanțare (SSF), perioada de revizuire fiind aliniată cu grantul HIV consolidat implementat de către Recipientul Principal guvernamental.

În conformitate cu Aplicația țării și acordul de grant inițial au fost contractați patru Sub-recipienti pentru implementarea anumitor componente ale programului:

- Fundația Soros-Moldova
- Asociația Obștească "Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova"
- Asociația de binefacere "Viața Nouă"
- Asociația Obștească "Liga persoanelor care trăiesc cu HIV din Moldova"

Responsabilitățile ultimului SR, AO LPTH, fiind transferat altui SR în a doua jumătate a anului 2010 din cauza deficiențelor de implementare.

Centrul PAS împreună cu Sub-recipientii implementează activitățile grantului în strânsă colaborare cu Consiliul național de coordonare a Programelor Naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și control al tuberculozei, Ministerul Sănătății, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, instituțiilor din subordinea ministerelor, autoritățile publice locale, Oficiile UNAIDS și OMS din Moldova și organizațiile neguvernamentale active în domeniul HIV/SIDA.

DESCRIEREA GENERALĂ A PROIECTULUI

Programul „Reducerea impactului infecției HIV în Republica Moldova” în cadrul Grantul Consolidat al Fondului Global, intenționează să mărească suportul și îngrijirea PTH prin extinderea programelor și serviciilor existente și prin introducerea modelelor inovative de suport și îngrijire orientate spre client. Programul va asigura asistență psiho-socială și de compliance la tratament pentru 8,000 PTH prin oferirea de granturi ONG-urilor active în domeniul HIV/SIDA și prin suportul echipelor multidisciplinare. Programul va fortifica capacitatea echipelor multidisciplinare care funcționează sub umbrela Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei care pot presta servicii comunitare pentru PTH și copii, precum și identifica persoanele care trăiesc și sunt afectate de HIV care necesită servicii de protecție socială, mărind astfel accesului universal și acoperirea cu servicii sociale a grupului țintă.

Pe lângă toate acestea, sunt planificate unele activități care îi vizează pe utilizatorii de droguri injectabile infectați cu HIV. Obiectivele acestor activități presupun identificarea UDI și referirea la tratamentul de substituție cu metadonă. Se planifică creșterea ratelor de înrolare și astfel îmbunătățirea ratei de succes a proiectului din Runda a VI-a. Acesta este scopul principal al intervențiilor orientate către UDI activi care de regulă necesită mai mult suport pentru a rămâne aderenți la TS, cu scopul de a micșora rata înaltă de abandon atestată la moment. Asemenea activități vor fi implementate inclusiv în penitenciarele din Moldova (minimum 5).

Programul de asemenea prevede instituirea, susținerea și fortificarea centrelor comunitare sociale pentru PTH. Aceasta presupune a fi o inițiativă asociată dintre autoritățile publice locale și ONG-urile din domeniu pentru a reduce golurile actuale în sistemul de servicii sociale. Centrele comunitare urmează a fi amplasate în fiecare dintre cele 4 regiuni ale Moldovei (Nord, Sud, Centru și regiunea din stânga Nistrului) și susținute după finalizarea programului de autoritățile publice. Pe lângă serviciile de suport legal și îngrijire oferite, aceste centre, de asemenea, vor servi ca mijloace principale pentru livrarea altor componente ale îngrijirii generale și a pachetului de asistență, inclusiv consiliere, grupuri de ajutor reciproc și obținerea unei profesii.

O altă componentă a proiectului va fi axată pe protecția și promovarea drepturilor persoanelor infectate și afectate de HIV. Un șir de activități comprehensive vor fi orientate spre furnizarea și asigurarea suportului legal/rezolvarea litigiilor pentru PTH, prevenirea încălcării drepturilor persoanelor infectate sau afectate de HIV, instruirea avocaților și juriștilor în HIV, revizuirea curriculum-ului universitar pentru juriști în vederea reflectării aspectului HIV/SIDA și protecției legale a drepturilor omului.

Programul va dezvolta standarde și va instrui furnizorii de servicii de îngrijire paliativă pentru pacienții incurabili care necesită îngrijire la domiciliu sau îngrijire pe viață. O Secție de Îngrijire Paliativă va fi renovată, echipată și ulterior întreținută de către stat.

Scopul și obiectivele proiectului:

Scopul întregului program este de a reduce morbiditatea, mortalitatea și impactul HIV asupra Persoanelor care trăiesc cu HIV. Acesta are la bază 3 obiective principale:

- 1) de a îmbunătăți performanța proiectului Fondului Global, Runda a VI-a
- 2) de a îmbunătăți calitatea vieții Persoanelor care trăiesc cu HIV

3) de a crește capacitățile Ligii persoanelor care trăiesc cu HIV

Grupurile țintă/beneficiarii:

- Grupurile țintă directe

Grupurile țintă directe ale acestui program sunt toți adulții și copiii infectați cu HIV din Moldova. Conform estimărilor către finele anului 2013 numărul cumulativ al PTH va atinge cifra de 12,000 persoane. Pe lângă toate acestea, Liga PTH din Moldova va fi susținută și consolidată.

- Beneficiarii indirecti

Beneficiarii indirecti ai acestui program sunt specialiștii în sănătate și protecție socială: mandatarii principali ai instituțiilor naționale și ai instituțiilor relevante din domeniu, furnizorii de servicii de medicină primară, medicii infecționiști, membrii echipelor ARV, studenții colegiilor și universității de medicină, studenții departamentelor de asistență socială în cadrul universităților din Moldova, asistenții sociali, managerii din sistemul de sănătate, furnizori de servicii în domeniul HIV/SIDA, reprezentanții ONG-urilor și avocații/juriștii activi în domeniul HIV/SIDA, etc.

Direcțiile de activitate:

Pentru atingerea obiectivelor propuse sunt implementate un șir de activități orientate spre:

Obiectivul 1

- Îmbunătățirea performanțelor atinse în cadrul Runderi 6 (Ref I)
- Stabilirea unei abordări complexe în prestarea serviciilor pentru PTH (Ref II)
- Îmbunătățirea cunoștințelor prestatorilor de servicii sociale în domeniul HIV/SIDA (Ref IV)
- Instituționalizarea instruirii prestatorilor de servicii în domeniul HIV/SIDA prin e-learning (învățământ la distanță) (Ref V)
- Favorizarea parteneriatelor în asistența socială pentru PTH (Ref VI)
- Fortificarea capacității instituționale pentru prestarea serviciilor sociale pentru PTH (Ref VII)

Obiectivul 2

- Instruirea personalului medical în tratamentul HIV/SIDA și îngrijire în conformitate cu protocoalele OMS (Ref III)
- Asigurarea suportului PTH în îngrijirea paliativă prin instituirea Secției de Îngrijire Paliativă (Ref VIII)
- Promovarea și îmbunătățirea aderenței la TARV (Ref IX)
- Asigurarea identificării și aderenței la TS a UDI prin asistența ONG-urilor (Ref X)
- Suport pentru copii infectați și afectați de HIV (Ref XI)
- Instituirea centrelor sociale regionale pentru PTH (Ref XII)
- Evaluarea situației drepturilor omului în contextul HIV/SIDA (Ref XIII)
- Asigurarea asistenței juridice și litigării (Ref IV)

Obiectivul 3

- Suport pentru comunitatea PTH (Ref XV)

SUMARUL REALIZĂRILOR

Pe parcursul anului un component prioritar al programului a fost orientat spre fortificarea sistemelor medical, social și comunitar prin asigurarea sustenabilității, evaluarea unor arii de intervenție, elaborarea protocoalelor clinice, elaborarea cadrelor normative pentru serviciile instituite din resursele grantului, fortificarea sistemelor de monitorizare și evaluare a serviciilor pentru PTH și grupurile specifice, elaborarea curriculumelor, modulelor de curs, ghidurilor, instrucțiunilor de lucru și dezvoltarea capacităților prestatorilor de servicii din domeniul HIV/SIDA.

Astfel a continuat revizuirea, elaborarea și tipărirea curriculei în domeniul HIV/SIDA pentru formarea profesională inițială a asistenților sociali și elaborarea de ghiduri în domeniul HIV/SIDA pentru diferite categorii de prestatori de servicii. În rezultat:

- a fost elaborată curricula și modulul de instruire în HIV/SIDA pentru studenții facultății de Asistență Socială din instituțiile de învățământ superior.
- a fost definitivată elaborarea ghidului de diseminare a cunoștințelor și bunelor practici de îngrijire a copilului pentru persoanele care trăiesc cu HIV și au în grijă copii HIV infectați.
- a fost definitivată instrucțiunea de lucru "Managementul de Caz al persoanei care trăiește cu HIV" și aprobată prin ordin comun de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Ministerul Sănătății.

În paralel, a continuat procesul de elaborare și consultare publică a regulamentului cadru și standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale pentru PTH și lansat procesul de elaborare a regulamentului și standardelor minime de calitate pentru serviciile de asistenți psiho-socială pentru consumatorii de substanțe psihotrope.

În vederea fortificării activităților colaborative și creșterii calității managementului cazului cu co-infecție TB/HIV a fost lansat un studiu de evaluare a calității managementului clinic al cazurilor de co-infecție HIV/TB în perioada anilor 2007 – 2011 și evaluarea cauzelor de deces al persoanelor care trăiesc cu HIV. De asemenea a fost lansată o inițiativă de consolidare a sistemului de M&E a activităților colaborative HIV/TB prin standardizarea indicatorilor de monitorizare și evaluare a activităților colaborative TB/HIV, în conformitate cu ultima ediție a ghidului Organizației Mondiale a Sănătății pe monitorizarea și evaluare a activităților colaborative TB/HIV și ultimelor modificări pentru politicile TB/HIV.

Totodată în vederea identificării constrângerilor ce împiedică asigurarea TSO printre consumatorii de droguri injectabile (CDI), accesibilitatea și calitatea serviciilor a fost efectuată evaluarea programul de terapie de substituție cu opioide (TSO) din țară. În rezultatul evaluării au fost formulate recomandări cu referire la pașii necesari în vederea atingerii progresului și eficienței în procesul de implementare a TSO prin intermediul asigurării unei terapii cuprinzătoare și integrate pacienților TSO, analizei cost-eficienței, inclusiv a consecințelor în materie de costuri viitoare pentru bugetul național.

De asemenea a fost definitivată evaluarea statutului socio-economic al PTH și prezentat public raportul.

În scopul fortificării sistemului medical în managementul cazului cu HIV și cazului cu co-infecției TB/HIV, a fost inițiată *elaborarea protocoalelor clinice în domeniul HIV/SIDA și actualizarea protocoalelor naționale pentru conduita de caz HIV/TB potrivit recomandărilor OMS "Trei de 'i'"*.

În vederea monitorizării serviciilor sociale oferite de prestatorii publici și privați persoanelor care trăiesc cu HIV:

- a fost definitivată ajustarea și completarea cu componente noi a bazei de date republicane de evidență a beneficiarilor de ajutor material, compensații la transport, locomotore, benzină, foilor de tratament și serviciilor sociale acordate de Direcțiile/Secțiile de asistență socială în scopul obținerii informației despre contribuția statului cu privire la serviciile sociale acordate persoanelor HIV pozitive.
- inițiată elaborarea sistemelor informaționale HIV/Ident și UDI/Ident de evidență a serviciilor de îngrijire și suport oferite persoanelor HIV pozitive și familiilor acestora și evidență a serviciilor de asistență psiho-socială oferite consumatorilor de substanțe psiho-active.

O direcție prioritară a proiectului a constituit-o îmbunătățirea cunoștințelor despre HIV/SIDA și consolidarea capacităților specialiștilor din domeniile medical, social, juridic, precum și membrilor echipelor multidisciplinare și reprezentanților Centrelor Sociale Regionale pentru Asistența PTH și ONG-urilor implicate în prestarea serviciilor de îngrijire și suport PTH și familiilor acestora. În total pe parcursul anului 1,106 au fost instruite în cadrul a 62 cursuri organizate în țară și peste hotare. Tabelul de mai jos sumează cursurile de instruire organizate în anul 2012 și numărul participanților.

Denumirea cursului de instruire	Numărul participanților
Asistența sănătății sexuale și reproductive la persoanele infectate cu HIV, Kiev, Ucraina	26 medici infecționiști și obstetricieni-ginecologi
Diagnosticul de laborator al infecțiilor oportuniste și monitorizarea calității tratamentului infecției cu HIV, Kiev Ucraina	25 medici infecționiști și ftiziatri
Administrarea clinică și managementul infecției cu HIV, Kiev, Ucraina	25 medici infecționiști, ftiziatri, neurologi, dermatologi
Infecția cu HIV, Kiev, Ucraina	25 asistenți medicali
Managementul și Administrarea clinică HIV/SIDA, București, România	1 medic infecționist, SDMC și 1 specialist M&E, Centrul Național de Management în Sănătate
Managementul de caz al persoanei care trăiește cu HIV, Chișinău	24 reprezentanți ai echipelor multidisciplinare din Centrele Sociale Regionale
Acordarea asistenței complexe persoanelor infectate cu HIV, Sankt Petersburg, Rusia	28 reprezentanți ai CSR, ONG-lor active în domeniu, autorităților publice locale
Îmbunătățirii abilităților de prestare a serviciilor pentru PTH, Chișinău	105 asistenți sociali din sistemul social public

Utilizarea sistemului informațional de raportarea datelor din sistema de protecție socială, Chișinău	217 specialiști responsabili de colectarea și procesarea datelor despre prestațiile sociale
Activități colaborative în domeniul infecției cu HIV și TB: depistarea activă a cazurilor, tratamentul profilactic, Chișinău	90 medici infecționiști și ftiziatri implicați
Asistența maternală profesională a copiilor infectați sau afectați de HIV în cadrul sistemului de asistență socială	50 părinți adoptivi și personalul căminelor de tip familial
Consolidarea capacităților specialiștilor CSR în domeniul HIV, Chișinău	21 reprezentanți ai echipelor CSR, și ONG-ilor parteneri
Aspecte generale ale infecției HIV, Chișinău	27 vicedirectori clinici din instituțiile medicale
Dezvoltarea sistemului informațional de evidență pentru servicii de îngrijire și suport pentru PTH și CDI, Chișinău	26 reprezentanți ai organizațiilor care prestează servicii de îngrijire și suport pentru PTH și CDI
Protecția și asistența victimelor traficului de ființe umane, violenței în familie și persoanelor infectate cu HIV/SIDA în cadrul Sistemului Național de Referire	150 reprezentanți ai echipelor multidisciplinare, Sistemul Național de Referire
Managementul medical integrat HIV, Chișinău	19 medici infecționiști din centrele de tratament ARV și medici infecționiști responsabili de supravegherea medicală a persoanelor infectate cu HIV
Managementul de caz al persoanei care trăiește cu HIV, Chișinău	73 prestatori de servicii din ONG-urile care oferă servicii de îngrijire și suport pentru PTH
Drepturile omului, nediscriminarea, confidențialitatea și mecanisme de protecție a datelor cu caracter personal în domeniul ocrotirii sănătății, Chișinău	99 lucrători medicali
Drepturile omului, nediscriminarea, confidențialitatea și repararea prejudiciilor morale pentru PTH, Chișinău	100 avocați și juriști din sistemul de asistență juridică garantată de stat
HIV/SIDA și drepturile omului, Chișinău	17 reprezentanți ai ONG-urilor active în domeniu
Consolidarea capacităților lucrătorilor sociali și consultanților de la egal la egal, membrii ONG-urilor prestatoare de servicii psiho-sociale persoanelor care trăiesc cu HIV, Chișinău	51 reprezentanți ai ONG-urilor active în domeniu
Consiliere și testare la HIV, Chișinău	26 asistenți sociali și educatori de la egal la egal din ONG-urile active în

	domeniu
Consolidarea colaborării dintre medicii infecționiști și lucrătorii sociali/consultanții de la egal la egal din cadrul ONG-urilor, prestatoare de servicii psiho-sociale în HIV/SIDA, Chișinău	19 reprezentanți ai ONG-urilor și medici infecționiști
Monitorizare și Evaluare, Chișinău	20 reprezentanți ai ONG-urilor active în domeniu
Cursuri de limbă română și limba engleză	122 reprezentanți ai ONG-urilor active în domeniu

În paralel 98 de persoane au fost încadrate în învățământul la distanță în HIV/SIDA printre care 15 reprezentanți ai ONG-urilor active în domeniu, 45 studenți ai Școlii de Management în Sănătate Publică, 38 specialiști medicali din diferite domenii. Platforma Web e-learning (<http://www.elearning.public-health.md/login/index.php>) este o inițiativă inovatoare lansată în cadrul programului în vederea consolidării capacităților prestatorilor de servicii în HIV/SIDA prin învățământul la distanță. Către finele anului 2012, au fost eliberate 320 certificate pentru diferite module pentru prestatori de servicii din sectorul medical, social inclusiv din Centrele Sociale Regionale pentru asistența PTH și ONG-urile care prestează servicii de îngrijire și suport pentru PTH.

Un component important a proiectului a fost instituirea și menținerea centrelor regionale pentru persoane infectate și afectate de HIV pentru a îmbunătăți calitatea vieții persoanelor cu HIV prin oferirea unui șir de servicii noi dezvoltate și referirea la serviciile deja existente din sistemul de protecție socială. Instituite în colaborare cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și autoritățile publice centrale și locale în gestiunea cărora vor trece, centrele constituie un serviciu social specializat nou necesitatea căruia este motivată de faptul că numărul persoanelor infectate cu HIV în țara este în continuă creștere, iar serviciile sociale, destinate acestei categorii a populației, necesită a fi organizate cât mai eficient.

Prin intermediul Centrelor Sociale Regionale pentru asistența PTH și ONG-urilor active în domeniu a fost asigurată îngrijirea și suportul PTH și familiilor acestora, inclusiv copiilor infectați și afectați de HIV, prin consiliere medicală, asistență psihologică, consiliere socială, asistență de la egal la egal, servicii de referire, grupuri de ajutor reciproc, informare și educare, îngrijire la domiciliu, suport alimentar, suport social (îmbrăcăminte și rechizite școlare) pentru copiii infectați cu HIV, etc.

În total 5,704 persoane care trăiesc cu HIV au beneficiat de servicii de îngrijire și suport de la demararea programului, dintre care 1,228 au fost primar acoperite pe parcursul anului raportat. De asemenea au fost acoperite cu servicii membrii familiilor acestora. Totodată 548 PTH în tratament ARV, dintre care 354 primar acoperite în anul 2012, au beneficiat de 3,360 pachete alimentare trimestriale pentru a asigura aderența la TARV. 288 copii HIV pozitivi și copiii până la vârsta de 18 luni cu statut nedeterminat născuți din mame HIV pozitive, au beneficiat de 919 pachete alimentare, inclusiv 88 copii HIV infectați care au primit de două ori pe parcursul anului de câte un set de îmbrăcăminte și rechizite școlare.

PTH au beneficiat, de asemenea, de asistență juridică oferită gratuit în cadrul proiectului. În total 178 PTH au primit asistență în probleme de ordin legal, civil

(inclusiv divulgarea statutului HIV), administrativ. 20 cazuri de încălcare a drepturilor PTH au fost preluate pentru litigarea strategică în vederea schimbării practicilor existente.

Un alt component al proiectului a fost orientat spre suportul CDI în vederea creșterii aderenței la TS și creșterii calității vieții CDI. Pe parcursul anului patru centre regionale de zi în Chișinău, Bălți, Cahul și Tiraspol și o echipă mobilă pentru sectorul penitenciar au continuat să presteze servicii de asistență psiho-socială CDI, inclusiv din sectorul penitenciar, și familiilor acestora. 534 pacienți în tratament de substituție au beneficiat de cel puțin trei servicii oferite în cadrul centrelor, dintre care 97 primar acoperiți pe parcursul anului raportat. Totodată 235 de pacienți în TS, inclusiv din penitenciare, au beneficiat de 560 pachete alimentare trimestriale pentru a crește aderența la tratament de substituție cu metadonă. În total pe parcursul anului au primit servicii 1,782 consumatori de substanțe psihotrope, dintre care 426 pacienți în TS.

ACTIVITĂȚILE IMPLEMENTATE ȘI REZULTATELE

OBIECTIVUL 1. Îmbunătățirea performanței proiectului Fondului Global, Runda a VI-a

Ref I: Îmbunătățirea performanțelor atinse în cadrul Runde 6 Aria serviciilor oferite: Fortificarea sistemului sănătății

Activitatea: Consolidarea capacităților specialiștilor medicali din serviciul de tratament ARV în managementul cazului cu HIV în străinătate

Statut: finalizată

Pe parcursul anului 2012 Centrul PAS în colaborare cu Ministerul Sănătății a organizat 5 cursuri de instruire în străinătate pentru specialiștii medicali din țară.

Patru cursurile de instruire au fost organizate, în perioadele 26-30 martie, 4-8 iunie, 17-21 septembrie, 15-19 octombrie 2012, în Kiev, Ucraina de către organizația ucraineană "Chas Zhittyia Plus" în colaborare cu Departamentul HIV al Institutului de Epidemiologie și Boli Infecțioase „L.V. Gromashevskiy,, din cadrul Academiei de Științe Medicale din Ucraina (Clinica Lavra).

Primul curs axat pe „Asistența sănătății sexuale și reproductive la persoanele infectate cu HIV” a abordat principiile de ocrotire a sănătății sexuale și reproductive a persoanelor infectate cu HIV, întreruperile inofensive de sarcină, nașterea, reproducerea naturală și asistată, neoplasmul cervical și cancerul de col uterin, strategiile de tratament ARV, planificarea familiei și a fost destinat medicilor infecționiști și obstetricieni-ginecologi care acordă asistență medicală persoanelor infectate cu HIV. 26 specialiști au participat la acest curs.

Al doilea curs de instruire a fost axat pe "Diagnosticul de laborator al infecțiilor oportuniste și monitorizarea calității tratamentului infecției cu HIV" și destinat medicilor infecționiști și ftiziatri implicați în acordarea asistenței medicale persoanelor infectate cu HIV. Cursul a abordat metodele de diagnostic de laborator a infecțiilor oportuniste, monitorizarea tratamentului ARV și managementul cazurilor de rezistență la ARV. 25 specialiști au participat la acest curs.

Al treilea curs axat pe „Infecția cu HIV” a fost destinat asistenților medicali implicați în acordarea asistenței medicale pacienților infectați cu HIV și a abordat principiile legate de infecția cu HIV, îngrijire paliativă, aderența la TARV, tratamentul simptomatic al infecției cu HIV, comunicare cu pacienții și rudele lor. 25 specialiști au participat la acest curs.

Un alt curs de instruire a fost axat pe „Administrarea clinică și managementul infecției cu HIV” și a abordat tratamentul antiretroviral – particularități, complicații, efecte adverse, îngrijirile paliative în cadrul infecției cu HIV, afecțiunile gastrointestinale, respiratorii, neurologice, dermatologice, tuberculoza la pacienții infectați cu HIV și a fost destinat medicilor infecționiști, ftiziatri, neurologi, dermatologi implicați în realizarea acordării asistenței medicale persoanelor infectate cu HIV. 25 specialiști au participat la acest curs.

Totodată în perioada 28-30 mai 2 specialiști - reprezentanți ai SDMC și Centrului Național de Management în Sănătate au participat la o formare la locul de muncă focusată pe Managementul și Administrarea clinică HIV/SIDA organizat de Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. Dr. Matei Bals” și Academia Europeană HIV/SIDA și de Boli infecțioase din București, România. Curs a abordat sistemele de sănătate, serviciul SIDA în sistemul sănătății din România și Moldova, sănătatea preventivă, tratament și gestionarea bolilor, principiile managementului strategic, misiune, viziune, scopuri, analiza internă și externă, colectarea datelor, indicatori, informații privind procesul decizional, rapoarte, sistemul de control.

Activitatea: Consolidarea capacităților membrilor echipelor multidisciplinare (specialiștilor din alte domenii decât cel medical) în managementul cazului cu HIV

Statut: finalizată

Centrul PAS a organizat, în parteneriat cu MMPSF și Organizația Internațională a Migrației, cinci cursuri de instruire pentru echipele multidisciplinare raionale din Sistemul Național de Referire care funcționează conform ordinului nr. 33 al Ministerului Sănătății și Protecției Sociale din 13.01.2006. Cursurile axate pe „Protecția și asistența victimelor traficului de ființe umane, violenței în familie și persoanelor infectate cu HIV/SIDA în cadrul Sistemului Național de Referire” au abordat aspectele legate de sistemul de protecție socială accesibil persoanelor infectate cu HIV/SIDA, sistemul național de referire pentru protecția și asistența victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane, fenomenul traficului de ființe umane, etc. Cursurile au fost organizate în perioadele 6-8 iunie, 5-6 iulie, 18-20 iulie, 4-5 septembrie și respectiv 6-7 septembrie 2012 pentru echipele multidisciplinare din raioanele Edineț, Ialoveni, Cahul, Ceadâr-Lunga și Taraclia. În total au participat 150 reprezentanți ai echipelor multidisciplinare (reprezenți ai Direcției/Secției asistență socială și protecție a familiei, Direcției învățământ, tineret și sport, instituției medicale și sanitare raionale, comisariatului de poliție, oficiului stării civile, Agenției teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, ONG-urilor specializate și alți actori relevanți).

Totodată urmare a instituirii Centrelor sociale regionale pentru asistența PTH în mun. Chișinău, Bălți, Tiraspol și or. Comrat, Centrul PAS a organizat în perioada 26-28 decembrie un curs de instruire în „Managementul de caz al persoanei care trăiește cu HIV” pentru echipele multidisciplinare ale centrelor și reprezentanții ONG-urilor care suplinesc centrele cu servicii. Cursul a abordat infecția HIV, stigma și discriminarea, conceptul centrelor sociale pentru PTH, managementul de caz, tipurile de servicii pentru PTH, confidențialitate și cadrul legal. 24 reprezentanți ai echipelor multidisciplinare din CSR au participat la instruire.

Activitatea: Elaborarea regulamentului/ghidurilor care să asigure interacțiunea dintre instituțiile responsabile de managementul cazului cu HIV

Statut: în proces

În anul 2010, printr-o inițiativă comună, Centrul PAS și Biroul UNAIDS din Moldova au contractat doi experți internaționali pentru evaluarea serviciilor existente în domeniul HIV/SIDA și relațiilor dintre instituțiile care oferă aceste servicii și elaborarea unui concept clar privind implementarea unui sistem comprehensiv al managementului cazului cu HIV.

Drept continuare a evaluării și recomandărilor formulate de experți internaționali, în anul 2011 a fost lansat procesul de elaborare a instrucțiunii de lucru "Managementul de Caz al persoanei care trăiește cu HIV" pentru specialiștii din cadrul sistemului social și medical cât și organizațiile neguvernamentale implicate în asistența pacientului HIV pozitiv.

Această instrucțiune a fost elaborată de un grup de specialiști, reprezentanți ai Ministerului Sănătății și ai Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, cu susținerea experților de la Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) și se bazează pe actele normative din domeniu, pe ghidurile internaționale și naționale privind standardele serviciilor dezvoltate pentru PTH.

Instrucțiunea de lucru este elaborată în vederea îndrumării personalului implicat nemijlocit în acordarea serviciilor medicale, sociale și psihosociale PTH și membrilor familiilor acestora și determină regularitatea și consecutivitatea serviciilor oferite pentru a satisface necesitățile identificate.

Instrucțiunea a fost discutată la ședințele grupurilor tehnice ale Consiliului Național de Coordonare a Programelor Naționale de Profilaxie și Control al Infecției HIV/SIDA, Infecțiilor cu Transmitere Sexuală și de Control al Tuberculozei (CNC TB/SIDA), procese verbale din 3 mai 2012 (GTL Tratament și Îngrijirea Persoanelor cu HIV/SIDA/ITS) și 23 decembrie 2011 GTL mixt Asistență și Protecție Socială TB/SIDA), și a fost aprobată de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Ministerul Sănătății al Republicii Moldova (ordinul nr. 48/251 din 13 martie 2013).

Activitatea: Consolidarea sistemului de monitorizare și evaluare al cazurilor co-infecție HIV/TB

Statut: în proces

Centrul PAS de comun cu Biroul UNAIDS din Moldova și cu susținerea instituțiilor coordonatoare a programelor naționale HIV și TB a lansat o inițiativă de consolidare a sistemului de M&E a activităților colaborative HIV/TB prin standardizarea indicatorilor de monitorizare și evaluare a activităților colaborative TB/HIV, în conformitate cu ultima ediție a ghidului Organizației Mondiale a Sănătății pe monitorizarea și evaluare a activităților colaborative TB/HIV și ultimelor modificări pentru politicile TB/HIV.

Inițiativa fost realizată în semestrul doi al anului 2012 de doi experți (unul internațional și unul național) cu consultarea instituțiilor de profil, specialiștilor din domeniu și GTL ale CCM (ședinței GTL "Monitorizare și evaluare TB-SIDA" din 31.06.12, 14.08.12) și a inclus:

- Evaluarea funcționalității sistemului și identificarea necesităților de fortificare;
- Evaluarea plenitudinii setului de indicatori pentru M&E activităților colaborative;
- Screening-ul indicatorilor existenți din perspectiva standardelor internaționale (OMS);
- Recomandări tehnice fezabile/viabile pentru completarea setului și/sau respectarea standardelor internaționale în generarea acestora.

Rezultatele evaluării sistemului M&E a activităților colaborative HIV/TB au fost prezentate în cadrul ședinței comune a GTL M&E și GTL HIV/TB din 11 ianuarie 2013, împreună cu seturile de indicatori pentru monitorizarea și evaluarea activităților

colaborative HIV/TB standardizate și aliniate cerințelor internaționale și recomandările de ajustarea ale sistemelor informaționale existente.

Urmare a recomandărilor urmează a fi operate modificări la nivelul sistemelor informaționale unice de monitorizare și evaluare a programelor HIV și TB (SYME HIV și SYME TB) în vederea completării setului de indicatori pentru activități colaborative HIV/TB.

Ref II: Stabilirea unei abordări complexe în prestarea serviciilor pentru PTH

Aria serviciilor oferite: Fortificarea sistemului

Activitatea: Instruirea membrilor echipelor TARV la Centrele de Instruire ale Organizației Mondiale a Sănătății

Statut: finalizată

În conformitate cu planul de instruire al Programului, Centrul PAS a organizat împreună cu Centrul Regional de Instruire în tratamentul HIV pentru Europa și Asia centrală, Sankt Petersburg, Rusia un curs de instruire focusat pe „Acordarea asistenței complexe persoanelor infectate cu HIV” pentru echipele multidisciplinare ale Centrelor sociale regionale pentru asistența PTH, reprezentanții ONG-lor care suplinesc centrele sociale cu servicii, reprezentanții autorităților publice locale. Acest curs a abordat aspecte generale despre infecția HIV, gestionarea clinică de bază și monitorizarea persoanelor infectate cu HIV, tratamentul ARV și aderența la tratament, îngrijire și suport pentru persoanele infectate cu HIV, modele și mecanisme de coordonare și integrare a diferitor servicii pentru îngrijirea persoanelor infectate și afectate de HIV. În total au fost instruiți 28 specialiști.

Ref IV: Îmbunătățirea cunoștințelor prestatorilor de servicii sociale în domeniul HIV/SIDA

Aria serviciilor oferite: Tratamentul ARV și monitorizarea

Activitatea: Îmbunătățirea cunoștințelor despre HIV și SIDA a asistenților sociali din cele mai afectate regiuni

Statut: finalizată

Fundația Soros-Moldova în colaborare cu MMPSF a organizat un șir de instruire de trei zile pentru asistenții sociali din sistemul social public în scopul îmbunătățirii abilităților de prestare a serviciilor pentru PTH. Cursurile au abordat aspectele sociale ale persoanelor cu HIV/SIDA și persoanelor cu TB, drepturile omului și cadrul legal cu privire la HIV/SIDA și TB, tratamentul ARV și aderența, rolul societății civile în suportul PTH, colaborarea între sectoarele medical, social și neguvernamental, protecția copiilor infectați și afectați de HIV, îngrijirile paliative, etc. Organizate în perioadele 21-23 martie, 16-18 mai 2012, 10-12 iulie, 24-26 octombrie, 16 cursurile au reunit 105 specialiști din toată țara.

Ref V: Instituționalizarea instruirii prestatorilor de servicii în domeniul HIV/SIDA prin învățământ la distanță (e-learning)

Aria serviciilor oferite: Fortificarea sistemului

Activitatea: Elaborarea curriculum-ului pentru Universitatea de Medicină și Farmacie în HIV/SIDA destinate formării continue a specialiștilor medicali

Statut: în proces

Fundația Soros-Moldova în parteneriat cu Școala de Management în Sănătate Publică de comun cu Asociația „Masterat în Sănătate Publică” au elaborat un sistem de instruire prin învățământ la distanță bazat pe web (e-learning) în vederea consolidării capacităților prestatorilor de servicii în HIV/SIDA.

Curriculum-ul a fost elaborat de un grup de lucru format din experți în medicină (medici de familie și infecționiști), manageri din sistemul de sănătate, reprezentanți ai USMF și clinicieni care au identificat domeniile prioritare pentru curriculumul HIV/SIDA de instruire la distanță reieșind din diversitatea prestatorilor de servicii care urmează a fi instruiți.

Instruirea la distanță în HIV/SIDA include 8 module după cum urmează:

- Drepturile omului în contextul HIV/SIDA
- Epidemiologia și controlul infecției HIV/SIDA
- Comunicare și dezvoltarea personală în contextul HIV/SIDA
- Consilierea și testarea voluntară
- Îngrijire și suport a persoanelor infectate de HIV/SIDA
- Cadrul general în domeniul HIV/SIDA
- Lucrul cu populațiile cu risc sporit de infectare
- Monitorizare și evaluare
- Conduita pacientului cu infecție HIV/SIDA

Materialele elaborate au fost plasate pe pagina Web e-learning <http://public-health.md/index.php?page=program-hiv-sida> pentru utilizatorii platformei de învățământ la distanță. Modulele elaborate sunt revizuite și actualizate în mod sistematic.

Pentru asigurarea utilizării eficiente a resurselor electronice ale sistemului educațional, a fost elaborat un ghid electronic - Video tutorial care include explicațiile pentru oricare funcție utilizată în procesul de învățământ bazat pe Web (<http://public-health.md/tutorial.html>).

Activitatea: Instruirea prestatorilor de servicii în domeniul HIV prin învățământ la distanță

Statut: în proces

Sistemul de instruire la distanță este o experiență inovatoare pentru țara noastră respectiv la etapa inițială primii specialiști din instituțiile medico-sanitare publice din țară care au fost încadrați în învățământul la distanță au fost instruiți inclusiv în utilizarea metodologiei e-learning. Necesitatea de educație directă (face to face) a dispărut odată cu dezvoltarea ghidului electronic.

Pe parcursul anului 2012 s-a înregistrat numărul total de 98 de utilizatori a sistemului învățământ la distanță printre care se numără: 15 reprezentanți din ONG-uri, 45 studenți a Școlii de Management în Sănătatea Publică și 38 doctori din diferite domenii și specialități. Au fost eliberate 215 certificate pentru 8 domenii de instruire și altele 105

certIFICATE au fost obținute de reprezentanții ONG-lor și centrelor sociale regionale în cadrul la 7 domenii de instruire.

Ref VI: Favorizarea parteneriatelor în asistența socială pentru PTH

Aria serviciilor oferite: Fortificarea sistemului

Activitatea: Evaluarea calității managementului clinic al cazurilor de co-infecție HV/TB

Statut: în proces

În anul 2012, Centrul PAS în colaborare cu oficiul UNAIDS și cu susținerea instituțiilor coordonatoare a programelor naționale HIV și TB a lansat un studiu de evaluare a calității managementului clinic al cazurilor de co-infecție HIV/TB în perioada anilor 2007 – 2011 și evaluarea cauzelor de deces al persoanelor care trăiesc cu HIV în vederea generării informației strategice despre calitatea managementului clinic al cazurilor de co-infecție HIV/TB cu utilizarea ulterioară a acesteia în luarea deciziilor pentru prelungirea vieții și îmbunătățirea calității vieții persoanelor care trăiesc cu HIV.

Scopul și obiectivele studiului și ulterior protocolul studiului au fost prezentate și consultate în cadrul GTL al CCM (GTL ale CCM (ședinței GTL "Monitorizare și evaluare TB-SIDA" din 31.06.12, 14.08.12).

Protocolul studiului a fost aprobat de Comitetul de Etică a Cercetării al IMSP Institutul Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” – aviz favorabil din 22 octombrie 2012.

Colectarea datelor pentru cercetarea operațională a avut loc în perioada octombrie 2012 - ianuarie 2013 și a fost realizată de o echipă de experți naționali ghidată de un expert internațional de comun cu experții Centrului PAS.

Raportul studiului va fi elaborat de experții Centrului PAS și lansat public în semestrul doi, 2013.

Activitatea: Evaluarea statutului socio-economic al persoanelor care trăiesc cu HIV
Elaborarea

Statut: finalizată

Fundația Soros-Moldova a lansat în anul 2011 studiul de evaluare a statutului socio-economic al persoanelor HIV pozitive. La recomandarea GTL pentru asistență și protecției sociale, pentru implementarea cercetării a fost selectat un consultant național care a elaborat metodologia și chestionarele pentru focus-grupuri și interviuri. Chestionarele și metodologia cercetării au fost puse în discuție la ședința GTL pentru asistență și protecției sociale din 23 mai 2011 și ulterior la ședința GTL pe Monitorizare și Evaluare din 08 iunie 2011. Toate sugestiile și recomandările cu privire la cercetare au fost colectate și utilizate la operarea modificărilor în documentele elaborate. De asemenea au fost pre-testate chestionarele și selectată compania pentru a realiza studiul - CBS-AXA Centrul de Investigații Sociologice și de cercetare de marketing.

Prima prezentare a rezultatelor preliminare ale studiului a fost făcută în cadrul Conferinței Naționale HIV/SIDA 2011.

La 29 iunie 2012 Fundația Soros-Moldova a făcut prezentarea publică a raportului studiului de evaluare a statutului socio-economic al PTH, eveniment la care au participat în jur de 60 reprezentanți ai Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației, instituțiilor din subordinea Ministerului

Sănătății, organizațiilor ONU, organizațiilor neguvernamentale active în domeniu HIV/SIDA, etc. Raportul studiului statutului socio-economic a PTH în Moldova a fost tipărit în 400 exemplare care au fost distribuite actorilor din domeniu și factorilor de decizie. Versiunea electronică a studiului poate fi accesat pe pagina web a FSM <http://www.soros.md/department/356>.

Activitatea: Managementul datelor cu referire la asistența socială a PTH. Asigurarea legăturii între specialiștii în sănătate și asistenții sociali

Statut: finalizată

În vederea monitorizării serviciilor sociale oferite de sistemul public PTH, MMPSF de comun cu Centrul PAS și alți partenerii au analizat posibilitățile de elaborare a unui sistem de informare automatizat de date ale serviciului social în scopul obținerii informației despre contribuția statului cu privire la serviciile sociale acordate persoanelor HIV pozitive.

Soluția optimă identificată în acest sens a fost ajustarea și completarea cu componente noi a bazei de date republicane de evidență a beneficiarilor de ajutor material, compensații la transport, locomotorie, benzină, foilor de tratament și serviciilor sociale acordate de Direcțiile/Secțiile de asistență socială și protecția a familiei raionale, Fondurile locale de susținere socială a populației din mun. Bălți, mun. Chișinău și UTA-Găgăuzia și Centrele sociale regionale.

Lucrările de ajustare a bazei de date au fost finalizate în semestrul unu 2012. Baza a fost ajustată în așa mod ca să fie posibilă o interconexiune cu sistemul automatizat de date despre persoanele care trăiesc cu HIV din sistemul de sănătate – cu SYME HIV. Aceste conexiuni sunt în corespundere cu respectarea confidențialității informației și limitarea de acces la datele confidențiale. În baza acestui sistem va fi posibilă monitorizarea prestațiilor și serviciilor sociale acordate persoanelor cu statut HIV + și respectiv numărului de persoane acoperite cu servicii de către sistemul social.

Tehnică de calcul (lot de 300 computere) destinată asistenților sociali pentru raportarea cazurilor de protecție și asistență a persoanelor infectate și afectate de HIV a fost procurate de Centrul PAS în primul an de program și distribuit serviciilor sociale cu titlu gratuit conform Ordinului MMPSF nr. 198 din 01.12.10.

Activitatea: Instruirea asistenților sociali în utilizarea soft-ului pentru raportarea serviciilor oferite

Statut: finalizată

În anul 2012 FSM în colaborare cu MMPSF a organizat un ciclu de instruiți în utilizarea sistemului informațional de raportarea datelor din sistema de protecție socială pentru specialiștii responsabili de colectarea și procesarea datelor despre prestațiile sociale (alocații, compensații, indemnizații). În total în cadrul a 17 cursuri au fost instruiți 217 specialiști.

Ref VII: Fortificarea capacității instituționale pentru prestarea serviciilor sociale pentru PTH

Aria serviciilor oferite: Fortificarea sistemului

Activitatea: Instruirea personalului din cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei în HIV/SIDA (planificare strategică, M & E, etc.)

Statut: finalizată

La solicitarea MMPSF a fost organizată o întâlnire extinsă a Grupului Tehnic de Lucru pe "Asistență Socială și Protecție pentru persoanele afectate de TB/HIV" în perioada 26-27 decembrie 2012 cu scopul de a discuta rezultatele obținute, constrângerile și problemele identificate pe parcursul anului 2012 și pentru a stabili prioritățile pentru anul 2013.

În cadrul ședinței a fost elaborate planul de lucru al GTL "Asistență Socială și Protecție pentru persoanele afectate de TB/HIV" pentru anul 2013.

Activitatea: Susținerea grupului național de lucru în domeniul protecției sociale

Statut: finalizată

Grupul tehnic de lucru (GTL) pentru asistență și protecției sociale a fost instituit prin ordinul MMPSF nr. 12-P din 14 februarie 2010 în scopul facilitării cooperării între principalii actori din domeniul protecției sociale a PTH. GTL se reunește în mod regulat în funcție de necesități sau la cererea membrilor grupului tehnic de lucru.

În vederea facilitării cooperării dintre principalele părți interesate, pe parcursul anului 2011, mandatul grupului tehnic de lucru a fost extins pentru a acoperi și componentul tuberculoză și respectiv redenumit din GTL pentru protecției și asistență socială în GTL "Asistență Socială și Protecție pentru persoanele afectate de TB/HIV" (Hotărârea Guvernului nr.375 din 6 ianuarie 2011).

Astfel, pe parcursul anului 2012 grupul s-a reunit de 4 ori (17 februarie, 25 mai, 20 iulie, 20 septembrie pentru a discuta problemele curente din domeniu sau pentru a asista partenerii în implementarea activităților de program (procesele verbale ale ședințelor pot fi accesate pe site-ul CNC: www.ccm.md).

OBIECTIVUL 2. Îmbunătățirea calității vieții Persoanelor care trăiesc cu HIV

Ref III: Instruirea personalului medical în tratamentul HIV/SIDA și îngrijire în conformitate cu protocoalele OMS

Aria serviciilor oferite: Tratamentul antiretroviral și monitorizarea

Activitatea: Instruirea medicilor infecționiști și personalului medical din serviciul de medicină primară

Statut: finalizată

Centrul PAS a organizat în perioada 13-15 iunie, cursul de instruire "Managementul medical integrat HIV". Cursul a abordat sistemul de acordare a asistenței medicale persoanelor infectate cu HIV, monitorizarea clinică și de laborator a persoanelor infectate cu HIV, tratamentul ARV, managementul gravidelor infectate cu HIV, profilaxia post-expunere, supravegherea copiilor născuți de mame infectate cu HIV, îngrijirile

paliative, activitatea centrelor regionale sociale pentru persoanele infectate și afectate de HIV și colaborarea cu serviciile de asistență socială. Cursul destinat medicilor infecționiști din centrele de tratament ARV și medicilor infecționiști responsabili de supravegherea medicală a persoanelor infectate cu HIV de la nivel de raion/municipiu a reunit 19 specialiști din țară, inclusiv regiunea de est.

Totodată în perioada 20-22 septembrie a fost organizat un curs de instruire în „Aspecte generale ale infecției cu HIV” destinat vicedirectorilor clinici din instituțiile medicale din Republica Moldova. Cursul a abordat epidemiologia infecției cu HIV în lume, în Republica Moldova, datele statistice, căile de infectare, diagnosticul infecției cu HIV, etapele, evoluția clinică a infecției cu HIV, managementul pacientului infectat cu HIV, legea cu privire la infecția cu HIV, manifestările neurologice, digestive, oncologice, respiratorii, renale, cardiace la pacienții cu HIV, tratamentul ARV. 27 specialiști medicali din toată țara au participat la aceste cursuri.

Activitatea: Actualizarea protocoalelor naționale pentru conduita de caz HIV/TB

Statut: finalizată

Centrul PAS de comun cu Biroul Organizației Mondiale a Sănătății din Moldova a lansat în semestrul doi 2012 actualizarea protocoalelor naționale pentru conduita de caz HIV/TBC potrivit recomandărilor OMS “Trei de ‘1’”.

Actualizarea capitolului de co-infecție TB/HIV și alinierea la recomandările OMS a devenit parte a unui proces mai larg de actualizarea a Ghidurilor de tratament TB lansat de instituția coordonatoare a programului național TB.

Ghidurile pentru managementul TB la adulți și copii elaborate de un Grup Tehnic de Lucru instituit prin ordin de Minister au fost definitivitate către finalul anului 2012 și plasate pe site-ul Ministerului Sănătății pentru consultare publică și asigurarea transparenței în procesul decizional.

Totodată protocoalele au fost discutate în cadrul unei mese rotunde organizate în contextul misiunii de documentare a PN TB efectuată de OMS în țară în luna octombrie care a reunit autorii protocoalelor, echipa PN TB, reprezentanții MS și alți actori relevanți. Membrii misiunii OMS au venit cu o viziune externă asupra documentelor elaborate și cu clarificări pe diferite aspecte tehnice legate de proces și conținut. Subiectele cheie puse în discuție au ținut de schemele de tratament și dozele recomandate pentru adulți și copii, managementul coinfecției TB/HIV și problemele tehnice legate de acesta, tratamentul profilactic cu izoniazidă și durata de tratament recomandată, criteriile de admitere în spital pentru pacienții cu TB, pilotarea noilor definiții ale OMS în regiune, etc. Traducerea și tipărirea protocoalelor va fi realizată în anul 2013, după care specialiștii din domeniu urmează a fi instruiți în aplicarea acestora.

Activitatea: Instruirea lucrătorilor medicali în conformitate cu ghidurile OMS pentru activitățile colaborative TB/HIV (depistarea activă a cazurilor, tratamentul profilactic)

Statut: finalizată

Centrul PAS a organizat în perioadele 02-03 martie, 16-17 martie, 14-15 aprilie și respectiv 21-22 aprilie 2011, patru cursuri de instruire în „Activități colaborative în domeniul infecției cu HIV și TB: depistarea activă a cazurilor, tratamentul profilactic” pentru medicii infecționiști și ftiziatri implicați în acordarea asistenței medicale

pacienților infectați cu HIV. În cadrul cursurilor au fost abordate sistemul de acordare a asistenței medicale persoanelor cu coinfecția TB/HIV, acțiunea reciprocă a infecției cu HIV și TB, abordări moderne ale diagnosticului TB la pacienții infectați cu HIV și indicațiile pentru chimioprofilaxie, recomandări contemporane de tratament antiretroviral și antituberculos la pacienții cu TB pe fond de infecție cu HIV. Cursurile au fost ținute de specialiști ai Departamentului HIV al Institutului de Epidemiologie și Boli Infecțioase „L.V. Gromashevskiy,” din cadrul Academiei de Științe Medicale din Ucraina (Clinica Lavra). 90 specialiști din toată țara au participat la aceste cursuri.

Ref IX: Promovarea și îmbunătățirea aderenței la TARV

Aria serviciilor oferite: Îngrijire și suport pentru bolnavii cronici

Activitatea: Asigurarea PTH cu pachete alimentare în vederea creșterii aderenței la tratament

Statut: finalizată

Statutul socio-economic al PTH este unul din factorii determinanți ai ratei mari de abandon a TARV. Pentru a micșora rata abandonului și crește aderența la tratament în cadrul proiectului este asigurat suportul alimentar pentru PTH prin distribuția pachetelor alimentare.

La începutul anului 2011 criteriile de vulnerabilitate a PTH elaborate în anul 2010 au fost revizuite în conformitate cu recomandările GTL și aprobate noile criterii de vulnerabilitate în baza cărora sunt selectați beneficiarii și mecanismul de distribuire al pachetelor alimentare (ședința GTL din 25 ianuarie 2011). În conformitate cu mecanismul aprobat de GTL, trimestrial toți beneficiarii potențiali sunt evaluați de prestatorii de servicii în baza unui set de criterii unice atribuindu-li-se puncte în funcție de gradul de vulnerabilitate. Listele se cumulează la nivel național determinându-se astfel persoanele în tratament antiretroviral cu cel mai înalt grad de vulnerabilitate care beneficiază de suport alimentar.

În anul 2012, trimestrial au fost distribuite 3,360 pachete alimentare (câte 840 trimestrial) în valoare de 30 Euro fiecare. În total pe parcursul anului au beneficiat de pachete alimentare 548 persoane în tratament ARV, dintre care 354 primar acoperite în anul 2012.

Activitatea: Granturi pentru ONG-urile care prestează servicii PTH și familiilor acestora

Statut: finalizată

Fundația Soros-Moldova a susținut implementarea proiectelor orientate spre suportul în teren a PTH și familiilor acestora oferind ONG-urilor active în domeniul HIV/SIDA 10 granturi în bază de concurs (lansat în 07.10.2011) implementate prin intermediul a 9 ONG-uri. Proiectele acoperă toate regiunile Republicii Moldova inclusiv teritoriul din stânga Nistrului și au drept scop susținerea PTH și familiilor acestora, îmbunătățirea calității vieții PTH, oferirea serviciilor și referirea PTH la servicii sociale, psiho-sociale și medicale, integrarea PTH în societate, elaborarea și distribuirea materialelor informațional-educative.

ONG-urile contractate și regiunile acoperite în cadrul proiectelor sunt prezentate în tabelul de mai jos.

#	Denumirea ONG-ului/urilor	Localitățile acoperite cu servicii în cadrul proiectelor
1	ONG „Respirația a Doua” în parteneriat cu ONG „Șansa Plus”	Bălți, Dondușeni, Fălești, Șoldănești, Edineț, Otaci, Glodeni, Sângerei, Briceni, Drochia, Ocnița
2	ONG „Centrul Regional de Politici Comunitare”	Strășeni, Hâncești, Orhei, Telenești, Ungheni, Nisporeni
3	ONG „Credința”, Chișinău în parteneriat cu ONG „Copilărie pentru toți”	Chișinău (Râșcani, Posta Veche, Ciocana, Centru) inclusiv suburbiile (Cricova, Grătiești, Stăuceni, Budești, Bubuieci, Cruzești), Vadul lui Vodă, Călărași, Criuleni, Dubăsari, Rezina, Căușeni, Ștefan Vodă
4	ONG „Credința – N”	Bălți, Florești, Râșcani
5	ONG „Biaz Gul”	Comrat, Ceadâr-Lunga, Basarabeasca, Cimișlia, Taraclia
6	ONG „Zdorovoe Budushcee”	penitenciarele din stânga Nistrului (nr.1-Glinoe, nr.2-Tiraspol, nr.3-Tiraspol)
7	ONG „Zdorovoe Budushcee”	Tiraspol, Slobozia, Grigoriopol și Dubăsari
8	ONG „Miloserdie”	Bender, satele Gâsca și Proteagailovca
9	ONG „Viața Nouă” în parteneriat cu ONG „Mamele pentru viață”	Chișinău (Botanica, Telecentru, Sculeni, Buiucani), Anenii Noi, Ialoveni, Soroca, Vulcănești, Cahul, Leova, Cantemir, penitenciarele din Republica Moldova (nr. 1-Taraclia, nr. 3-Leova, nr. 4-Cricova, nr. 6-Soroca, nr. 7-Rusca, nr. 9-Pruncul, nr. 11-Balti, nr. 13-Chisinau, nr. 15-Cricova, nr. 16-Pruncul, nr. 17-Rezina, 18-Branesti)
10	ONG „Triniti”	Râbnîța, Camenca

În cadrul proiectelor este oferită o gamă largă de servicii pentru PTH și familiile acestora și anume: consultanță medicală, asistență psihologică, recuperare fizică, consiliere socială, asistență de la egal la egal, suport în obținerea documentelor de identitate și a altor documente, referire la serviciile prestate de instituțiile publice, grupuri de ajutor reciproc pentru PTH, copiii HIV infectați și familiile acestora, activități de informare și educare, îngrijire la domiciliu, etc.

În total către finalul anului 5,704 persoane care trăiesc cu HIV au beneficiat de servicii de îngrijire și suport dintre care 1,228 primar acoperite pe parcursul anului raportat.

Totodată a continuat inițiativa de consolidarea capacităților grupurilor de suport reciproc pentru PTH ca parte a suportului psihosocial pentru PTH, implementat de Centrul Regional de Politici. Proiectul a avut drept scop îmbunătățirea abilităților grupurilor de suport în acordarea asistenței de calitate înaltă și sprijinului pentru PTH, și facilitarea schimbului de experiență între grupuri, instruirea membrilor grupurilor, consilierea și susținerea acestora întru creșterea capacităților de grup.

Începând cu luna aprilie 2012 activitatea a fost preluată de ONG „Inițiativa Pozitivă” având o acoperire națională. Pe parcursul anului au fost realizate 160 de vizite de monitorizare inclusiv în regiunea din Est și 63 de vizite de schimb de experiență. Totodată au fost organizate 5 ședințe tehnice cu coordonatorii grupurilor de suport din

organizațiile care prestează servicii de îngrijire și suport active cu coordonatorii regionali, unde au participat 75 de coordonatori.

Activitatea: Granturi pentru a asigura funcționarea centrelor sociale regionale

Statut: finalizată

În contextul instituirii Centrelor Regionale Sociale, Fundația Soros-Moldova a susținut implementarea de către ONG-uri a patru proiecte în fiecare dintre aceste regiuni în vederea suplínirii centrelor cu servicii. În tabelul de mai jos sunt arătate ONG-urile care suplínesc Centrele Sociale Regionale cu servicii.

#	Centrul Social Regional	ONG-ul partener
1	Centru Social Regional Nord	ONG „Respirația a Doua”, Bălți
2	Centru Social Regional Centru	ONG „Credința”, Chișinău
3	Centru Social Regional Sud	ONG „Biaz Gul”, Comrat
4	Centru Social Regional de Est	ONG „Zdorovoe Budushcee” Tiraspol

În cadrul acestor proiecte ONG-urile activează sub egida Centrelor Sociale Regionale care au statut de instituții publice și oferă un șir de servicii cum ar fi consiliere medicală, suport psihologic, consiliere socială, asistență de la egal la egal, servicii de referire. ONG-urile sunt de asemenea implicate în selecția beneficiarilor de pachete alimentare, procurarea și distribuirea pachetelor adulților cât și în identificare și asigurarea suportului pentru copiii infectați și afectați de HIV (pachete alimentare și îmbrăcăminte/rechizite școlare).

Activitatea: Tipărirea materialelor informaționale pentru susținerea activităților IEC ale ONG-urilor care prestează servicii PTH și familiilor acestora

Statut: finalizată

Pentru a susține activitățile de informare și educare în cadrul proiectelor, Fundația Soros-Moldova de comun cu ONG-urile care implementează proiectele de suport pentru PTH a selectat un set de materiale informaționale pentru tipar.

Pe parcursul anului 2012 au fost printate și distribuite 135,400 materiale informaționale în limbile română și rusă. Materiale elaborate (fluturași, liflete, broșuri, instrucțiuni, manual, etc.) țin de: dezvoltarea statutului HIV-pozitiv; terapia – ARV; hepatitele virale; HIV și hepatitele; tuberculoza și HIV; infecții oportuniste și HIV; alimentația sănătoasă; cuplurile discordante; testul la HIV.

Activitatea: Revizuirea curriculei în domeniul asistenței sociale pentru studenți și elaborarea modulelor de instruire

Status: în proces

Fundația Soros Moldova a lansat în noiembrie 2011 o inițiativă de revizuire și actualizare a curriculei de instruire în domeniul asistenței sociale pentru studenții din universitățile din Moldova. În cadrul inițiativei a fost făcut un studiu comparativ al curriculei din diferite universități cu privire la acoperirea subiectului HIV/SIDA pentru a elabora un model standard al curriculei universitare în domeniul asistenței sociale care să includă un modul pe prevenire, tratament, îngrijire și suport pentru persoanele infectate și afectate de HIV și servicii sociale oferite PTH. La elaborare materialelor au lucrat experți din diverse domenii inclusiv reprezentanți ai sectorului neguvernamental. Elaborarea curriculei și modulului de instruire în HIV/SIDA pentru studenții facultății de

Asistență Socială din instituțiile de învățământ superior a fost finalizată către finalul anului 2012.

Materialele sunt în proces de tipărire și vor fi distribuite universităților, centrelor de instruire și formatorilor în domeniu.

Activitatea: Instruirea prestatorilor de servicii în managementul de caz al persoanei care trăiește cu HIV

Status: finalizată

Fundația Soros-Moldova a organizat în perioadele 27-30 noiembrie, 12-15 decembrie și 19-22 decembrie 3 instruiri în „Managementul de caz al persoanei care trăiește cu HIV” în cadrul cărora au fost abordate principiile managementului de caz, componența echipei multidisciplinare și funcțiile managerului de caz, reformele în serviciile de asistență medicală pentru PTH, tipurile de servicii medicale, mecanisme de referință în sistemul medical și social, Centrele Sociale Regionale, standardele minim de calitate a serviciilor oferite în CSR, sistemul serviciilor sociale și clasificarea lor, protecția copilului, serviciile de tip familial de protejare a copiilor infectați și afectați de HIV. 73 prestatori de servicii, membrii ai echipelor multidisciplinare din organizațiile nonguvernamentale care oferă servicii de îngrijire și suport pentru PTH au participat la instruire.

Activitatea: Elaborarea protocoalelor clinice în domeniul HIV/SIDA

Status: în proces

Centrul PAS de comun cu Biroul Organizației Mondiale a Sănătății din Moldova și cu susținerea Spitalului Dermatologie și Maladii Comunicabile în calitate sa de instituție coordonatoare a programului național HIV a lansat în semestrul doi 2012 elaborarea protocoalelor clinice în domeniul HIV/SIDA. Elaborarea protocoalelor a fost determinată de necesitatea actualizării informației din Ghidul pentru îngrijirea și tratamentul persoanelor cu HIV/SIDA (2010) în conformitate cu ultimele recomandări ale OMS și alinierea la Standardele Naționale pentru Protocoale Clinice.

Pentru elaborarea protocoalelor a fost instituit un Grup de Lucru ghidat de SDMC și susținut tehnic de doi experți internaționali. Proiectele protocoalelor au fost discutate și ajustate în cadrul unui atelier de lucru organizat în perioada 20-21 noiembrie 2012, cu participarea experților internaționali, autorilor și altor actori locali membrii ai Grupuri Tehnic de Lucru al CNC TB/SIDA pe Tratament și Îngrijire pentru PTH.

Către finalul anului 2012 au fost definitivată protocoalele clinice: (i) Infecția cu HIV la copii; (ii) Infecția cu HIV la adult și adolescent; (iii) Infecțiile oportuniste (Pneumonia provocată de Pneumocystis jirovecii, toxoplasmoza, infecțiile provocate de virusurile herpetice, candida albicans, cytomegalovirus, criptococcus) la persoanele infectate cu HIV; (iv) Co-infecția HIV și hepatitele virale B și C cronice. După redactare aceste protocoalele vor fi plasate pe site-ul Ministerului Sănătății pentru consultare publică. Elaborarea celelalte protocoale clinice în domeniul HIV/SIDA, inclusiv pentru co-infecția HIV/TB, va continua pe parcursul anului 2013.

Activitatea: Elaborarea sistemelor informaționale pentru evidența serviciilor de îngrijire și suport pentru PTH și populații cheie

Statut: în proces

Centrul PAS de comun cu Centrul Național de Management în Sănătate a inițiat elaborarea sistemelor informaționale de evidență a serviciilor de îngrijire și suport oferite persoanelor HIV pozitive și familiilor acestora (HIV/Ident) și evidență a serviciilor de asistență psiho-socială oferite consumatorilor de substanțe psiho-active (UDI/Ident). 26 reprezentanți ai Centrelor Sociale Regionale pentru PTH, ONG-urilor care prestează servicii de suport pentru PTH și CDI au fost instruiți în utilizarea sistemelor.

Ref X: Asigurarea identificării și aderenței la TS a CDI prin asistența ONG-urilor
Aria serviciilor oferite: Îngrijire și suport pentru bolnavii cronici

Statut: finalizată

ONG Viața Nouă în colaborare cu DRN, SCM Bălți, DIP, ONG "Tinerii pentru Dreptul la Viață", Bălți și ONG "Zdorovoe Budueshee" Tiraspol implementează un șir de activități orientate spre identificarea CDI, evaluarea necesităților acestora, asigurarea suportului psiho-social, referirea la servicii de dezintoxicare și reabilitare, referirea la TS, asigurarea suportului orientat spre creșterea aderenței la TS și creșterea calității vieții CDI.

Serviciile pentru CDI, inclusiv din sectorul penitenciar, și familiilor acestora sunt prestate în cadrul a patru centre de zi:

- Centrul de zi "Pas cu pas" în Chișinău,
- Centrul de zi „Plus” în Bălți,
- Centrul de zi „Pas cu pas” în Cahul și
- Centrul de zi „Punct de sprijin” în Tiraspol, și
- serviciu mobil pentru instituțiile din sectorul penitenciar.

Centrele de zi oferă o gamă largă de servicii cum sunt: consiliere psihologică, suport alimentar (pachete alimentare), consiliere de la egal la egal, consultanță juridică, referire la servicii medicale și sociale, referire la TS, consiliere în TS, servicii în teren, activități de informare și distribuire de materiale informaționale, grupuri de ajutor reciproc, etc.

De la demararea programului 534 persoane în tratament de substituție au beneficiat de cel puțin trei servicii oferite în cadrul centrelor, dintre care 97 primar acoperiți pe parcursul anului raportat.

În anul 2012, un total de 1,782 consumatori de substanțe psihotrope, dintre care 426 pacienți în TSO, au beneficiat de servicii de suport psiho-social au beneficiat de servicii în cadrul centrelor de zi și serviciului mobil din sectorul penitenciar.

De asemenea, pentru a crește aderența la tratament de substituție cu metadonă, 235 de pacienți în TSO, inclusiv din penitenciare, au beneficiat de 560 pachete alimentare trimestriale în valoare de 30 Euro. Suportul alimentar este distribuit în funcție de gradul de vulnerabilitate al pacienților evaluat în baza unui set unic de criterii.

Toți beneficiarii care au avut nevoie de consultații juridice, le-au putut primi pe parcursul anului de la avocații Institutului pentru Drepturile Omului. În total 244 de cazuri au fost referite specialiștilor către juriști.

În paralel Viața Nouă a elaborat și tipărit buletine informative trimestriale și materiale informaționale care au fost distribuite beneficiarilor proiectului prin intermediu centrelor de zi dar și a instituțiilor partenere (în total 13,336 exemplare).

Către finalul anului, Viața Nouă a lansat de comun cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și cu implicarea activă a GTL al CNC TB/HIV pentru Asistența Socială o inițiativă de elaborare a cadrului normativ (regulament, standarde minime de calitate) pentru asistența socială a consumatorilor de substanțe psihotrope.

Activitatea: Evaluarea serviciului de terapie de substituție cu opioide (TSO) din Republica Moldova

Statut: finalizată

În trimestrul 3, 2012, Centrul PAS a realizat de comun cu Birourile Oficiului Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității și Organizația Mondială a Sănătății evaluarea serviciului de terapie de substituție cu opioide (TSO) din Moldova.

Obiectivul urmărit de experți internaționali implicați a fost identificarea constrângerilor ce împiedică asigurarea TSO printre consumatorii de droguri injectabile (CDI), accesibilitatea și calitatea serviciilor TSO. De asemenea, evaluarea a avut drept obiectiv formularea celor mai importanți pași în vederea atingerii progresului și eficienței în procesul de implementare a TSO prin intermediul asigurării unei terapii cuprinzătoare și integrate pacienților TSO, analizei cost-eficienței, inclusiv a consecințelor în materie de costuri viitoare pentru bugetul național. Evaluarea a inclus metode cantitative și calitative, precum și examinarea documentelor disponibile. La fel, evaluarea a cuprins două misiuni ale experților internaționali în Republica Moldova efectuate în perioadele 13-16 noiembrie 2012 și 18-28 noiembrie 2012.

Constatările de bază ale evaluării TSO și recomandările formulate de experți au fost prezentate și discutate în cadrul atelierului "Perspective de îmbunătățire a calității TSO" organizat în data de 26.11.12 cu participarea expertului Internațional în TSO, serviciului narcologic, prestatorilor de servicii psiho-sociale pentru CDI și pacienții în TSO, Ministerului Sănătății, DIP, Recipienților Principali, organizațiilor internaționale și naționale implicate în prevenirea HIV în rândul grupurilor vulnerabile.

Raportul final al Evaluării serviciului de terapie de substituție cu opioide (TSO) a fost prezentat și discutat în data de 08.02.13 în cadrul unei mese rotunde, constatările și recomandările acestuia servind specialiștilor din domeniu la elaborarea planului de acțiuni "Sporirea calității Programului Terapiei de Substituție cu Opioide/Metadona în Republica Moldova".

Ref XI: Suport pentru copii infectați și afectați de HIV

Aria serviciilor oferite: Suport pentru copii orfani și bolnavi cronici

Activitatea: Asigurarea suportului pentru copii infectați și afectați de HIV: pachete alimentare, îmbrăcăminte și rechizite școlare

Statut: finalizată

Alimentarea adecvată este indispensabilă pentru a asigura calitatea vieții și eficiența tratamentului antiretroviral la copii cu HIV/SIDA. În acest sens toți copii HIV infectați și copii de până la vârsta de 18 luni cu statut nedeterminat născuți din mame HIV pozitive beneficiază de pachete alimentare trimestriale (în valoare de 30 Euro). Pe parcursul

anului au primit pachete 288 de copii infectați și afectați de HIV cărora le-au fost distribuite 919 pachete alimentare.

De asemenea, reieșind din faptul că familiile afectate de HIV deseori se confruntă cu probleme financiare și nu-și pot asigura copii cu lucrurile necesare pentru școală, toți copii HIV infectați sunt asigurați de două ori pe an cu un set de îmbrăcăminte și rechizite școlare/jucării pentru a le asigura dreptul la educație (în valoare de 250 Euro). 88 de copii HIV infectați au beneficiat de două ori de acest suport pe parcursul anului.

Activitatea: Organizarea taberelor de vară pentru copii infectați și afectați de HIV și mamele acestora

Statut: finalizată

Fundația Soros-Moldova de comun cu Centrele Sociale Regionale și ONG-urile care prestează servicii PTH au selectat copii infectați sau afectați și însoțitorii acestora care în anul 2012 au beneficiat de sejururi gratuite de 7 zile în tabere de vară în vederea îmbunătățirii calității vieții copiilor infectați și afectați de HIV. În total 126 copii infectați și afectați și 34 însoțitorii ai acestora din toată țara au avut posibilitatea de a se odihni gratuit în tabere de vară.

Alte 33 persoane (26 copii infectați și afectați și 7 însoțitori) din regiunea de est au beneficiat de sejur gratuit într-o tabără de vară din regiune.

Activitatea: Instruirea părinților adoptivi și personalului din căminele de tip familial

Statut: în proces

Fundația Soros-Moldova în colaborare cu MMPSF a organizat două cursuri de instruire în „Asistența maternală profesională a copiilor infectați sau afectați de HIV în cadrul sistemului de asistență socială” pentru părinții adoptivi și personalul căminelor de tip familial în vederea îmbunătățirii abilităților de prestare a serviciilor profesionale pentru copiii infectați sau afectați de HIV. Cursurile au avut loc în perioadele 10-11 aprilie și 13-14 noiembrie 2012 și au abordat aspectele legate de drepturile copilului, protecția copilului rămas fără îngrijire părintească, plasarea copilului în cadrul sistemului profesional de asistență maternală ca o formă de protecție, noțiunile de bază privind HIV/SIDA, impactul psiho-social al infecției cu HIV la copii și adolescenți și specificitatea de îngrijire acordată copiilor infectați sau afectați de HIV. Un număr total de 50 de specialiști au participat la aceste instruirii.

Activitatea: Elaborarea unui ghid de formare pentru PTH pentru îngrijirea copilului

Statut: în proces

Către finalul anului FSM a lansat procesul de elaborare a unui ghid de diseminare a cunoștințelor și bunelor practici de îngrijire a copilului pentru persoanele care trăiesc cu HIV și au în grijă copii HIV infectați. Scopul acestui ghid este susținerea PTH în oferirea unei mai bune îngrijiri și sprijin pentru copii.

Procedurile legate de elaborarea ghidului au fost puse în discuție în cadrul GTL pentru protecție și asistență socială și în conformitate cu decizia GTL a demarat procesul de analiză a materialelor existente în domeniu și de stabilire a conținutului optim pentru ghid.

Ghidul urmează a fi tipărit și distribuit departamentelor de protecție socială din cadrul autorităților publice locale și naționale, instituțiilor de învățământ superior, ONG-urilor active în domeniul HIV/SIDA.

Ref XII: Instituirea centrelor sociale regionale pentru PTH **Aria serviciilor oferite: Suport pentru copii orfani și bolnavi cronici**

Statut: finalizată

Un component important a proiectului este instituirea și menținerea centrelor regionale pentru persoane infectate și afectate de HIV pentru a îmbunătăți calitatea vieții persoanelor cu HIV prin oferirea unui șir de servicii noi dezvoltate și referirea la serviciile deja existente din sistemul de protecție socială.

Centrele au fost instituite în colaborare cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și autoritățile publice centrale și locale în gestiunea cărora vor trece centrele și care vor asigura finanțarea acestor servicii sociale specializate pe viitor.

Centrele de pe malul drept sunt înregistrate ca persoane juridice cu statut de instituții publice:

- Instituția Publică Centrul social regional pentru persoane care trăiesc cu HIV mun. Chișinău,
- Instituția Publică Centrul Social „Viața cu Speranță”, mun. Bălți,
- Instituția Publică Centrul Regional Social „Împreună pentru viață” mun. Comrat

Iar Centrul social pentru persoanele infectate sau afectate de HIV din regiunea de est este subdiviziune a Centrului SIDA or. Tiraspol.

CSR din Bălți, Tiraspol și Comrat au fost inaugurate pe 14 mai, 18 mai și respectiv 22 noiembrie, inaugurarea CSR din Chișinău fiind planificată pentru începutul anului 2013.

Amplasarea regională a acestor centre permite accesul beneficiarilor din diferite localități la serviciile de suport și de protecție socială oferite. Pentru buna funcționare, edificiile centrelor au fost reabilitate, mobilate, dotate cu aparate electrocasnice și echipament logistic și informațional, a fost amenajată o sală de training-uri și o cameră pentru copii. În posesia Centrelor există, de asemenea, câte o unitate de transport pentru organizarea mai eficientă a activităților de teren.

Serviciile dezvoltate prin intermediul centrelor sociale regionale sunt noi pentru Republica Moldova și necesitatea lor este motivată de faptul că numărul persoanelor infectate cu HIV în țara este în continuă creștere, iar serviciile sociale, destinate acestei categorii a populației, necesită a fi organizate cât mai eficient.

Conform statutului de funcționare, Centrele prestează o gamă largă de servicii sociale, psihosociale și medicale de referire, printre care: asistență psihosocială și de aderare la tratamentul ARV, consiliere, consultații de referire pentru obținerea unei profesii sau a unui loc de muncă, cursuri de instruire, activități de la egal la egal. În total 1,359 persoane care trăiesc cu HIV și 696 rude ale acestora au beneficiat de servicii de îngrijire și suport pe parcursul semestrului raportat.

Întru asigurarea cadrului normativ și ca urmare a elaborării conceptului centrului regional social pentru persoanele infectate și afectate de HIV (aprobat prin ordinul Ministerului MMPSF nr. 216-P din 31 mai 2010), MMPSF de comun cu partenerii și ONG-urile active în domeniu au elaborat regulamentul cadru și standardele minime de calitate pentru centre. Setul de documente a fost consultat cu GTL al CNC TB/SIDA pe Asistență Socială, plasat pe sete-ul MMPSF pentru consultare publică și avizat de autoritățile publice centrale și locale și ONG-urile din domeniu.

Ref XIII: Evaluarea situației drepturilor omului în contextul HIV/SIDA **Aria serviciilor oferite: Reducerea stigmei**

Activitatea: Instruirea juriștilor/avocaților din sistemul de asistență juridică gratuită garantată de stat

Statut: finalizată

IDOM în colaborare cu Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat a organizat un șir de instruirii în "Drepturile omului, nediscriminarea, confidențialitatea și repararea prejudiciilor morale pentru persoanele care trăiesc cu HIV" destinate ombudsmenilor și avocaților care oferă asistență juridică gratuită în cadrul sistemului de asistență garantată de stat. Cursurile au abordat aspecte legate de dreptul la viața privată din perspectiva CEDO, drepturile PTH, cadrul național și internațional în domeniu, încălcarea drepturilor PTH, încadrarea juridică a încălcărilor, discriminarea PTH, normele deontologice profesionale în relația cu un client PTH, prejudiciile morale, etc. 100 avocați și juriști din sistemul de asistență juridică garantată de stat au participat la 4 cursuri de instruire organizate în perioadele 29-31 martie, 01-03 iunie, 21-23 septembrie și 07-09 decembrie.

Activitatea: Instruirea juriștilor/avocaților din sistemul de asistență juridică gratuită garantată de stat

Statut: finalizată

În paralel, în colaborare cu Ministerul Sănătății, IDOM a organizat un șir de instruirii în "Drepturile omului, nediscriminarea, confidențialitatea și mecanisme de protecție a datelor cu caracter personal în domeniul ocrotirii sănătății" destinate lucrătorilor medicali. Cursurile au abordat aspecte legate de drepturile omului, reglementările juridice ale drepturilor omului, cadrul legislativ național în domeniul ocrotirii sănătății, drepturile pacientului, non-discriminarea, confidențialitatea datelor cu caracter personal privind starea de sănătate, mecanisme de protecție a datelor, jurisprudența națională și internațională privind încălcarea drepturilor la protecția vieții private, etc. Pe parcursul anului raportat au fost organizate 4 cursuri de instruire cu durata de trei zile în perioadele 23-25 mai, 06-08 iunie, 26-28 septembrie și 28-30 noiembrie la care au participat 99 lucrători medicali.

Ref IV: Asigurarea asistenței juridice și litigării **Aria serviciilor oferite: Reducerea stigmei**

Activitatea: Asigurarea asistenței juridice PTH și litigării cazurilor strategice privind drepturilor PTH

Statut: finalizată

IDOM asigură continuu asistență juridică/litigare gratuită PTH și familiilor acestora. În acest sens o echipă de avocați contractați în cadrul proiectului oferă servicii persoanelor care trăiesc cu HIV la nivel local. În baza unui orar prestabilit avocații se deplasează în teren și oferă consultații juridice în cadrul Centrelor Sociale Regionale pentru asistența PTH, ONG-urilor care prestează servicii de îngrijire și suport PTH sau celor care oferă servicii grupurilor cu risc sporit de infectare cum ar fi ONG-urile Viața Nouă, Tinerii pentru Dreptul la Viață, etc. În total 178 PTH au primit asistență juridică pe parcursul anului. Asistența solicitată de PTH ține de probleme de ordin legal, civil (inclusiv divulgarea statutului HIV), administrativ.

Avocații programului au preluat 20 cazuri de încălcare a drepturilor PTH pentru litigarea strategică în vederea schimbării practicilor existente. Cazurile litigate țin de divulgarea statutului HIV fără informarea și permisiunea PTH, atitudine neprofesională din partea lucrătorului medical, persecutare din partea organelor de forță, indemnități sociale, refuzul serviciilor medicale din cauza statutului, includerea informației cu referire la statutul HIV în cartea medicală a pacientului, privarea de drepturile părintești, etc.

12 cazuri au fost soluționate pozitiv, 8 cazuri sunt în proces de examinare. 2 cazuri, unul legat de divulgarea datelor cu caracter personal și altul de necorespunderea compensației oferită de Curtea Națională de Justiție, au fost înaintate la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. Ambele cazuri sunt în proces de examinare.

Activitatea: Instruirea reprezentanților ONG-urilor din domeniu în drepturile omului în contextul HIV/SIDA

Statut: finalizată

IDOM a organizat în perioada 16-18 mai 2012 un curs de instruire în „HIV/SIDA și drepturile omului” destinat reprezentanților ONG-urilor din domeniul HIV/SIDA. Cursul a abordat aspecte legate de HIV și SIDA, drepturile omului, ne-discriminare, respectarea confidențialității persoanelor HIV pozitive și mecanismele de acționare în cazurile de încălcare a drepturilor omului, dispozițiile legale naționale și internaționale privind HIV/SIDA. În total au fost instruiți 17 reprezentanți ai ONG-urilor din domeniu.

Activitatea: Întâlniri periodice cu Autoritățile Publice Locale și liderii comunităților cu privire la respectarea drepturilor PTH și promovarea incluziunii

Statut: finalizată

IDOM a organizat în perioada anului 2012, 9 mese rotunde în orașele Basarabeasca, Sângerei, Glodeni, Râșcani, Briceni, Ocnița, Rezina, Nisporeni și Ceadâr-Lunga în vederea abordării problemelor legate de încălcarea drepturilor PTH în regiune. În cadrul întâlnirilor au fost abordate aspectele privind respectarea drepturilor persoanelor care trăiesc cu HIV, mecanismele naționale pentru protecția drepturilor PTH, rolul APL, specialiștilor medicali, asistenților sociali, ONG-urilor și altor actori pentru a preveni discriminarea persoanelor care trăiesc cu HIV și promova incluziunea acestora.

Primele două mese rotunde au reunit reprezentanți ai autorităților publice locale și ai altor actori relevanți cum ar fi Consiliile Raionale, Departamentul de Educație, Tineret și Sport, oficiile de stare civilă, agențiile de ocupare a forței de muncă, spitalele raionale, Centrele Medicilor de Familie, Centrele pentru copii, Departamentul pentru minori din Birourile Regionale de Poliție, Departamentele de Asistență Socială și Protecție a Familiei, și a unor ONG-uri care activează în domeniu.

Următoarele 7 întâlniri au avut drept grup țintă lucrătorii sectorului medical deoarece experiența a arătat că cele mai multe încălcări ale drepturilor PTH sunt făcute de personalul medical prin nerespectarea confidențialității și a protecției datelor cu caracter personal și cea mai mare parte a dosarelor inițiate către avocații programului de litigare sunt împotriva personalului medical sau instituțiilor medicale. Un total de 142 specialiști au participat la mese rotunde pe parcursul anului.

OBIECTIVUL 3. Fortificarea Ligii Naționale a PTH

Ref XV: Suport pentru comunitatea PTH

Aria serviciilor oferite: Fortificarea societății civile

Statut: finalizată

Fundația Soros-Moldova a susținut un proiect de fortificare a comunității PTH și altor grupuri vulnerabile implementat de ONG-ul "Inițiativa Pozitivă" în scopul mobilizării comunității PTH și pledoariei efective pentru accesul universal la servicii de prevenire, tratament, îngrijire și suport pentru PTH.

Pe parcursul anului Inițiativa Pozitivă a organizat un șir de mese rotunde și ședințe de lucru cu participarea experților naționali, membrilor GTL a CNC TB/HIV pe prevenire și grupuri vulnerabile, organizațiilor active în domeniu HIV/SIDA și altor actori relevanți în vederea promovării testării rapide în ONG-urile care oferă servicii de reducere a riscurilor pentru Grupurile vulnerabile și servicii de îngrijire și suport pentru PTH. În rezultat a fost instituit un Grup Tehnic de Lucru responsabil de elaborarea regulamentului de testare rapidă în bază de teste pe salivă.

O altă direcție prioritară a fost formarea unei poziții strategice a comunității PTH în vederea pledoariei și mobilizării resurselor financiare pentru asigurarea sustenabilității tratamentului ARV.

În acest sens au fost organizate un șir de acțiuni în scop de sensibilizare și apelare a Guvernului Republicii Moldova să întreprindă acțiuni urgente cu privire la problema deficitului bugetului de stat pentru acoperirea costurilor de tratament ARV pentru anul 2014, precum și acoperirea altor servicii vitale în domeniul HIV/SIDA și consumul de droguri (flash mob cu genericul „Mai puține cuvinte, mai multe acțiuni” în 11 septembrie și protest cu legarea de prosoape de gardul Ministerului Sănătății în 01 noiembrie).

Cu ocazia Zilei internaționale de Combatere a HIV/SIDA, Inițiativa Pozitivă a organizat o campanie în vederea informării cu referire la infecția HIV, sensibilizării, încurajării participării persoanelor infectate și afectate de HIV, implicării multisectoriale, toleranței față de PTH și solidarizării pentru un răspuns HIV mai eficient.

Astfel pe parcursul unei luni, începând cu data de 28 noiembrie, Inițiativa Pozitivă împreună cu partenerii au organizat un șir de activități în capitală și alte orașe, printre care:

- timp de o lună au fost făcute publice mesaje de solidarizare și sensibilizare pentru testarea la HIV prin intermediul mass mediei, transportului public și agenților economici (abțibild-uri pe geamurile unităților de transport și geamurile instituțiilor medicale și învățământ, farmaciilor, hotelurilor și restaurantelor), voluntarilor și activiștilor din comunitatea PTH inclusiv cu distribuirea materialelor informaționale, panglicilor roșii și invitarea persoanele întâlnite să le lege în semn de solidaritate.
- pe data de 29 noiembrie, a avut loc decernarea premiilor "Panglica Roșie 2012" pentru a onora și celebra inițiativele din partea persoanelor și comunităților ce demonstrează implicare și siderism în reducerea răspândirii și impactului maladiei SIDA la nivel național. Evenimentul care a reunit în jur de 300 reprezentanți ai diferitor instituții și organizații din domenii a implicat în sine premiarea persoanelor care s-au remarcat pe parcursul anului 2012 în lupta împotriva HIV/SIDA în RM, lansarea videoclipului și a noului single «Жить Выбираем» semnat DARA & Carla's Dreams.

- De asemenea a fost organizată o expoziție foto cu mesajul "Dacă eram HIV pozitiv ...". Expoziția include din 31 de fotografii ale diferitor personalități din artă, teatru, cinema, muzică, literatură, jurnalism, business fiecare fotografie purtând mesajul menționat mai sus. Expoziția a prezentat o nouă abordare a campaniei anti-discriminare și a avut ca scop să educe în publicul general toleranță față de persoanele care trăiesc cu HIV.
- în data de 1 Decembrie - Ziua Internațională de Combatere a HIV/SIDA au fost organizate mai multe evenimente în centrul comercial MallDova inclusiv consiliere și testare la HIV pentru persoanele interesate, legarea panglicilor roșii în semn de solidaritate, expoziția foto „Dacă eram HIV pozitiv ...”, activități de informare și sensibilizare, etc.

În vederea informării comunității PTH și promovării implicării comunității Inițiativa Pozitivă a susținut și actualizat platforma de informare a comunității <http://www.positivepeople.md> postând cu regularitate știri, anunțuri, informative despre evenimente realizate și planificate, articole tematice, etc.

Totodată, trimestrial au fost printate și distribuite buletinele informative "Drumul spre viață".

Activitatea: Participarea membrilor Ligii la evenimentele internaționale și instruirea membrilor Ligii

Statut: finalizată

În vederea consolidării comunității PTH și dezvoltării capacităților membrilor acestea, a fost susținută participarea a 14 reprezentanți ai organizațiilor active în domeniul HIV/SIDA la următoarele evenimente internaționale:

- a XXI Conferință Internațională HIV, Washington DC, 22-27 iulie 2012;
- cursul de instruire în "Asistența psiho-socială, suportul, educația și protecția copiilor și adolescenților infectați sau afectați de HIV" organizată de Agenția MASHAV din Israel pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională în colaborare cu UNAIDS, UNESCO și OMS, 19 august-6 septembrie 2012, Haifa, Israel.
- cursul de instruire „Teorii și practici în consilierea de la egal la egal”, organizat de Liga PTH din Rusia, 24-29 noiembrie 2012, Galitino, Rusia.
- vizită de studiu focusată pe mecanismele de testare HIV și protecția datelor cu caracter confidențial în contextul prevenirii HIV, tratamentului și suportului PTH cât și prevenirii și tratamentului CDI și altor grupuri vulnerabile, 02-06 decembrie 2012, Praga, Cehia.

Activitatea: Instruirea reprezentanților comunității PTH în prestarea serviciilor

Statut: finalizată

Pe parcursul anului Fundația Soros-Moldova a organizat 4 cursuri de instruire în vederea creșterii capacităților reprezentanților organizațiilor din domeniu în prestarea servicii de îngrijire și suport pentru PTH la care au participat 96 de persoane.

Două cursuri de instruire au fost organizate, în perioadele 10-12 aprilie și 24-26 iulie au fost axate pe „Consolidarea capacităților lucrătorilor sociali și consultanților de la egal la egal, membrii ONG-urilor prestatoare de servicii psiho-sociale persoanelor care trăiesc cu HIV” au abordat situația și particularitățile epidemiologice ale infecției HIV în țară,

cadrul legislativ și normativ în sistemul de protecție socială pentru persoanele HIV infectate, Terapia antiretrovirală, profilaxia post-expunere, incluziunea și reintegrarea socială a PTH, strategia sistemului național de referire, echipa multidisciplinară și rolul ei în asistența PTH, co-infecția TB-HIV, etc. 51 specialiști au participat la acest curs.

Un alt curs de instruire a fost axat pe "Consilierea și testarea la HIV" și destinat asistenților sociali și educatorilor de la egal la egal din ONG-uri. Cursul a abordat consilierea ca metodă de lucru profilactic, metodele de comunicare cu beneficiarii, consilierea pre-testare și post-testare, particularitățile consilierii la HIV și infecțiile oportuniste, stigma și discriminarea. 26 specialiști au participat la cursul organizat în perioada 5-7 mai 2012.

Ultimul curs organizat în perioada 05-07 decembrie 2012 axat pe „Consolidarea colaborării dintre medicii infecționiști și lucrătorii sociali/consultanții de la egal la egal din cadrul ONG-urilor, prestatoare de servicii psiho-sociale în HIV/SIDA” a abordat supravegherea și tratamentul ARV, aderența la tratament, formele de colaborare a ONG-urilor cu medicul infecționist, îmbunătățirea complianței TARV prin implicarea ONG-urilor, principiile colaborării cu PTH, grupurile de suport reciproc, participarea și rolul medicului infecționist în grupurile de suport, etc. Instruirea a reunit 19 reprezentanți din ONG-uri și medici infecționiști.

În paralel, a fost organizat un atelier de lucru în Monitorizare și Evaluare la care au participat 20 reprezentanți din organizațiile care prestează servicii de îngrijire și suport pentru PTH. Atelierul a inclus subiecte legate de monitorizarea și evaluarea răspunsului național HIV, monitorizarea serviciilor de îngrijire și suport pentru PTH, colectarea, utilizarea și raportarea datelor, etc.

Totodată, 122 membri ai comunității au urmat cursuri de limbă română (36 persona) și engleză (91 persoane).

Activitatea: Organizarea evenimentelor în zile notabile (Ziua Mondială de Luptă împotriva SIDA, Ziua Comemorării persoanelor decedate de SIDA)

Statut: finalizată

Fundația Soros-Moldova a susținut print-un program de granturi mici activitățile organizate de ONG-uri în cadrul zilelor notabile. Astfel în data de 19 martie 2012 Fundația Soros Moldova, a lansat un apel pentru propuneri de proiecte mici (cu bugetul mai mic de 500 Euro) pentru organizarea evenimentelor de Ziua Internațională de Comemorare a persoanelor decedate de SIDA, iar în data de 06 august un concurs similar a fost anunțat pentru evenimentele legate de Ziua Internațională de Combatere a HIV/SIDA.

De Ziua Internațională de Comemorare a persoanelor decedate de SIDA au fost oferite 6 granturi mici ONG-urile „Zdorovoe Budushee”, Tirapol, „Tinerele Femei”, Cernoleuca, „Sfântul Roman”, Hansca, „Schimbă lumea”, Călărași, „Miloserdie”, Bender și „Biaz Gul”, Comrat care au organizat un șir de evenimente consacrate comemorării persoanelor decedate de SIDA, cum ar fi: conferințe de presă, seminare, mese rotunde, flash mob-uri, activități de informare și distribuire a materialelor informaționale, discuții cu publicul, ceremonii religioase în cadrul bisericilor, etc. Scopul de bază al evenimentelor a fost sensibilizarea opiniei publice cu privire la HIV/SIDA și consolidarea eforturilor în diminuarea stigmatizării și discriminării PTH.

De Ziua Internațională de Combatere a HIV/SIDA au primit granturi 8 organizații: "Zdorovoe Budushee", Tiraspol, "Biaz Gul", Comrat, "Respirația a doua", Bălți, „Mamele pentru Viața”, Chișinău, "Centrul Regional de Politici Comunitare", Chișinău, „Tinerii pentru Dreptul la Viață”, Bălți, „Viața Nouă”, Chișinău și „Adolescentul”, Orhei. Acestea au organizat în șir de evenimente în teritorii, având drept scop sensibilizarea opiniei publice privind HIV/SIDA, informarea populației cu privire la infecția HIV, promovarea responsabilității pentru sănătatea personală, promovarea toleranței față de PTH și lupta împotriva stigmei și discriminării. În acest sens în diferite regiuni au fost organizate ședințe de informare pentru elevi, mese rotunde, întâlniri deschise cu PTH, târguri de binefacere, conferințe de presă, distribuire de materiale informaționale, concursuri tematice, etc.

INDICATORII DE PERFORMANȚĂ AI PROGRAMULUI

La finele anului 2012 (a șasea perioadă de implementare a programului) performanța medie a indicatorilor de proces este de 104.9% și media indicatorilor Top 10 este de 107.6%.

Din 11 indicatori de proces în baza cărora se măsoară performanța programului țintele au fost depășite pentru 7 indicatori, pentru doi indicatori au fost substanțial atinse iar pentru unul realizate în mod corespunzător.

Rating-ul general acordat de Fondul Global grantului HIV implementate de Centrul PAS este A1.

Tabelul de mai jos prezintă rezultatele atinse pentru fiecare indicator versus ținte.

Numărul grantului	MOL-809-G06-H			
Actualizarea progresului pe grant - Perioada de raportare	Ciclu:	Semestrial	Numărul	6
Actualizarea progresului pe grant - Perioada acoperită	Data de început:	1-Iul-2012	Data de final :	30-Dec-2012
Actualizarea progresului pe grant - Numărul	6			

Nr.	Aria serviciilor oferite	Indicatori	Țintele semestrul 6 ¹	Rezultatele obținute în semestrul 6 ²	Rezultate			Comentarii
					0 - 59 %	60 - 89 %	> 90 %	
1	Fortificarea sistemului: Furnizarea serviciilor ARV și Monitorizare	Numărul personalului medical (medici și asistente medicale) și non-medical (psihologi, asistenți sociali, educatori de la egal la egal) instruiți	1 810	1 898	105%			Un total de 290 persoane au participat la instruirii în semestrul 6, dintre care: 50 lucrători medicali au fost instruiți la training-urile internaționale organizate la Clinica Lavra în managementul clinic al infecției HIV; 68 lucrători non-medicali din echipele multidisciplinare din cadrul Sistemului Național de Referință au fost instruiți în protecția și asistența victimelor traficului uman, violența domestică și PTH în cadrul SNR; 23 reprezentanți au

¹ cumulative pe durata programului

² cumulative pe durata programului

		în HIV/SIDA				<p>fost instruiți în HIV/SIDA și 19 în managementul de caz al persoanei care trăiește cu HIV; 52 lucrători medicali au fost instruiți în activități colaborative TB/HIV; 27 specialiști în asistență medicală primară au fost instruiți în infecția HIV; 51 asistenți sociali din cele mai afectate regiuni au fost instruiți în HIV/SIDA.</p> <p>Indicatorul este depășit. Cauza variației: numărul de specialiști non-medicali - reprezentanți ai SNR instruiți este mai mare datorită organizării cursurilor în parteneriat cu OIM și partajare a costurilor conform solicitării MMPSF.</p>
2	Îngrijire și suport pentru bolnavii cronici	Numărul de PTH care primesc îngrijiri paliative	64	103	161%	<p>27 de pacienți infectați cu HIV au primit servicii de îngrijiri paliative în cadrul departamentului de tratament ARV în timpul perioadei raportate (îngrijire a pielii, părului, unghiilor, cavității bucale, ochilor, tratamentul profilactic al pneumoniei, tratamentul medicamentos simptomatic, alimentație, etc.</p> <p>Indicatorul este depășit. Cauza variației: Numărul de beneficiari acoperiți cu servicii de îngrijire paliativă este determinată de necesitatea acestui tip de servicii (condiția medicală a pacienților) în rândul persoanelor cu HIV pe parcursul unei anumite perioade. Necesitatea variază de la o perioadă la alta, însă nu există listă de așteptare și toți pacienții care au nevoie de servicii de îngrijire paliativă le primesc în cadrul Spitalului Dermatologie și Maladii Comunicabile.</p>
3	Îngrijire și suport pentru bolnavii cronici	Numărul de PTH care primesc pachete alimentare pentru a îmbunătăți aderența la tratamentul ARV	1 221	1 611	132%	<p>Un număr total de 159 PTH au primit pachete alimentare în timpul semestrului 6 (beneficiari primari). În fiecare trimestru 840 PTH din rândul celor aflați în tratament ARV, selectați în baza vulnerabilității socio-economice, beneficiază de pachete alimentare.</p> <p>Indicatorul este depășit. Cauza variației: distribuția pachetelor alimentare se face în funcție de vulnerabilitatea socio-economică a PTH evaluată trimestrial în baza unui set unic de criterii unice. În total 840 de pachete alimentare sunt distribuite trimestrial pentru creșterea aderenței la tratament, în ambele sectoare civil și penitenciar, aproximativ 10% din beneficiari fiind beneficiari noi (primar acoperiți)</p>

4	Suport pentru copii orfani și vulnerabili	Numărul de copii infectați și afectați de HIV care primesc suport social	452	509	113%	<p>Un număr total de 47 copii au primit suport social în timpul semestrului 6 (beneficiari primari), dintre care 10 copii HIV infectați și 37 de copii cu statut nedeterminat născuți din mame HIV pozitive. În fiecare trimestru, 230 de copii (toți copiii infectați cu HIV care pot fi acoperiți cu servicii și majoritatea copiilor născuți din mame HIV pozitive) beneficiază de pachete alimentare. În același timp, în fiecare semestru copii HIV pozitivi beneficiază de un set de haine și rechizite pentru școala ca parte a programului de suport social (95 de copii HIV infectați au primit acest suport pe parcursul perioadei de raportare). Indicatorul este depășit. Cauza variației: Numărul de copii primar acoperiți cu suport social este determinat de numărul de copii diagnosticați cu HIV și de numărul de copii născuți din mame HIV pozitive imediat înainte și în timpul perioadei de raportare.</p>
5	Outreach pentru schimbarea comportamentului	Numărul de CDI în tratament de substituție cu metadonă care au primit cel puțin 3 servicii de suport din partea ONG-urilor care lucrează la reabilitarea CDI	631	534	85%	<p>În timpul S6 un total de 53 CDI aflați în terapie de substituție cu metadonă (primari atinși) au primit cel puțin 3 servicii de suport social din pachetul de bază (sprijin psiho-social, grupuri de suport reciproc, educație de la egal la egal, distribuția de materiale informaționale și pachete alimentare) oferite în cadrul centrelor de zi de ONG-uri care lucrează în domeniul reabilitării CDI. Indicatorul este atins în proporție de 85%. Motiv pentru variație: Numărul de CDI în TS acoperiți cu suport psiho-social este direct dependent de numărul de CDI înrolați în TS (cazuri noi), care este în continuă scădere. Rezultatul raportat pentru o anumită perioadă reflecta pacienții noi înrolați în TS (care au inițiat TS în perioada de raportare), acoperiți cu servicii de suport, precum și un procent mic de pacienți înrolați în TS înaintea perioadei de raportare, dar care nu au fost încă acoperiți cu servicii. Cu cât este mai mic numărul de noi înrolați în TS – cu atât este mai mic număr de pacienți în TS care pot fi acoperiți cu servicii psiho-sociale. În anul 2012, 83 de pacienți noi au fost înrolați în terapie de substituție, numărul de pacienți în TS acoperiți cu servicii de suport (atinși primar) fiind 97.</p>
6	Outreach pentru	Numărul și procentul persoanelor aflate în	59,00%	42,68%	72%	<p>Un total de 35 de persoane din 82 care a inițiat TS în perioada ianuarie-iunie 2012 (Tr.1-2, 2012) au finalizat cel puțin 6 luni de tratament continuu. Actualmente TS este oferită în trei site-</p>

	schimbarea comportamentului	tratatamentul de substituție cu metadonă (TS) care au fost în TS continuu cel puțin 6 luni pe parcursul ultimelor 12 luni				uri: Dispensarul Republican de Narcologie, Spitalul Municipal Bălți și Departamentul Instituțiilor Penitenciare (în 7 penitenciare). Indicatorul este atins parțial (73%). Cauza variației: rata de retenție în tratament este determinat de o serie de factori, și anume: migrația sezonieră a pacienți (atât în străinătate cât și în țară), apariția droguri ilicite de sezon pe piața neagră, doze mici de metadona (doze mai mici decât doza minimă de 60mg recomandată de OMS), precum și utilizarea concomitentă a drogurilor ilicite, distribuția metadonei limitată la punctul de distribuție pentru toți pacienții, inclusiv pentru consumatorii de droguri în remisie stabilă, înrolarea repetată în tratamentul fără suport psiho-social preventiv pentru a pregăti pacientul pentru următoarea încercare, concepții greșite despre TS în echipele medicale și echipele de asistență psiho-socială, imaginea negativă a TS printre CDI, etc.
7	Îngrijire și suport pentru bolnavii cronici	Numărul persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA care au primit servicii de îngrijire și suport	5 807	5 704	98%	În semestrul 6, 377 PTH au fost primar acoperiți cu servicii de îngrijire și suport în cadrul a 4 Centre Sociale Regionale și 10 organizații care lucrează în acest domeniu. Beneficiarilor le sunt oferite următoarele servicii: consiliere psiho-socială, consultații medicale, distribuția materialelor informaționale și consiliere de la egal la egal, servicii de referință furnizate de către instituțiile publice, grupuri de auto-suport, etc. Indicatorul este substanțial atins.
8	Reducerea stigmei	Numărul de ombudsmeni și avocați din sistemul juridic gratuit instruiți în drepturile omului, non-discriminării și a principiilor de asistență juridică	801	801	100%	Un număr total de 99 de avocați au fost instruiți în semestrul 6 în cadrul a 4 cursuri de instruire în drepturile omului, non-discriminare, confidențialitate și despăgubire a prejudiciile morale ale PTH.
9	Reducerea stigmei	Numărul de cazuri de încălcare a drepturilor PTH inițiate pentru litigarea strategică	69	70	101%	10 cazuri de litigare au fost inițiate în semestrul 6. Cazurile sunt legate de divulgarea statutului HIV fără informarea și permisiunea PTH, atitudine neprofesională din partea lucrătorului medical, includerea informației cu referire la statutul HIV în cartea medicală a pacientului, privarea de drepturile părintești, etc.

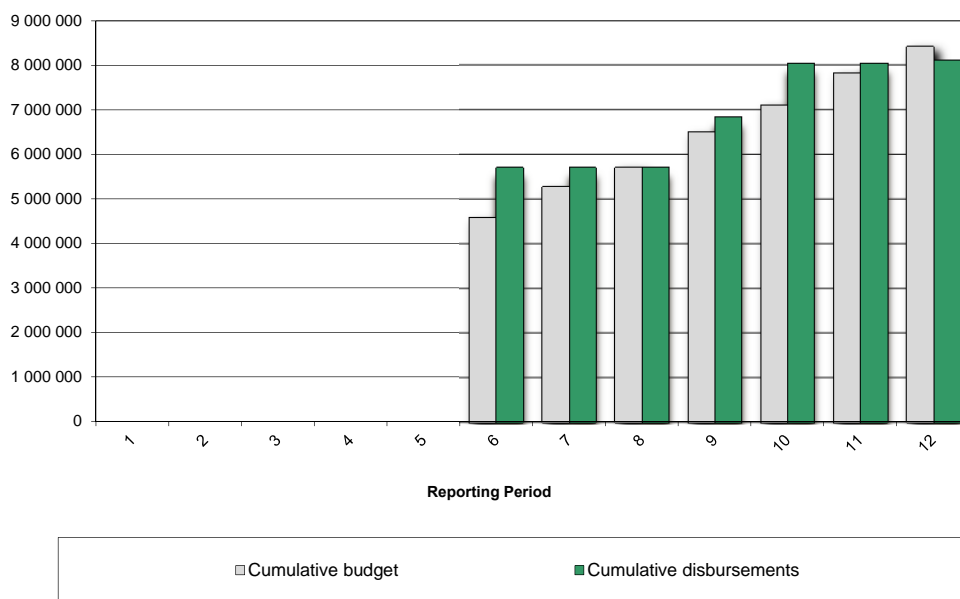
10	Reducerea stigmei	Numărul PTH care au primit asistență juridică (consultații oferite de rețeaua juridică)	362	429	119%	Pe parcursul semestrului 6 au fost oferite 85 de consultații în teren de către 4 avocați. Acestea au oferit asistență juridică pe aspecte de natură legală, civilă (incluzând divulgarea statutului HIV) și administrative ale tuturor PTH care au solicitat ajutor. Indicatorul este depășit. Cauza variației: Numărul de consultații oferite de către avocații proiectului este determinată de cererea de asistență juridică din partea PTH și poate varia de la o perioadă la alta. Odată cu deschiderea Centrelor Sociale Regionale avocații prestează servicii în cadrul centrelor (cu o anumită periodicitate) aducând astfel serviciile mai aproape de beneficiar și crescând accesul la asistență juridică. Creșterea numărului de servicii de consultanță juridică prestate nu are impact financiar deoarece avocații sunt angajați în proiect cu zi plină de lucru și au remunerare fixă.
11	Consolidarea societății civile și consolidarea capacității instituționale	Numărul de membri ai comunității PTH instruiți în limbi, planificare strategică, M&E, etc.	640	780	122%	68 de reprezentanți ai ONG-urilor care prestează servicii PTH au fost instruiți în semestrul 6: 5 persoane au urmat cursuri de limbă engleză (nivelul începător), 19 lucrători sociali, educatori de la egal la egal și infecționiști au participat la o instruire focalizată pe consolidarea colaborării lucrătorilor sociali și infecționiștilor în prestarea de serviciilor pentru PTH, 20 de reprezentanți din ONG-uri implicate în îngrijirea și suport pentru PTH au fost instruiți în M&E.

UTILIZAREA FONDURILOR

Până la 31 decembrie 2012, Centrului PAS au fost disbursate de către Fondul Global 8,116,137.00 Euro iar cheltuielile efective pentru implementarea activităților au fost de 8,065,991.00 Euro.

Rata cumulativă a disbursării este de 96.27% (figura 1), variația fiind cauzată de fondurile neutilizate urmare a întârzierilor în deschiderea Centrelor sociale regionale pentru asistența PTH.

F1: Bugetul și debursările de către Fondul Global - in (€) Perioada de Raportare: P6

Rata cumulativă de absorbție din disbursare este de 99.38% (figura 2), iar din buget este de 95.68%. Variația dintre buget și cheltuieli, este în mare parte determinată de deschiderea cu întârziere a Centrelor sociale regionale pentru asistența PTH, care a dus la absorbția mai mică a fondurilor planificate pentru cheltuieli curente de funcționare a centrelor și absorbție mai mică a fondurilor planificate pentru grantarea ONG-urilor care suplinesc CSR cu servicii. Cu toate acestea, este important de menționat că acest fapt nu a influențat gama sau calitatea serviciilor oferite de ONG-uri pentru PTH și familiile lor.

F2: Bugetul și cheltuielile actuale după Obiectivele Grantului - in (€) Perioada de Raportare: P6

